

Déli Hírlap

A bánsági magyarság naplaja, mely a kora reggel órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével

Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatala

TIMIȘOARA

I., Bratianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28-10.

Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő.

A tengeri háború

Vadul és elkeseredéssel folyik a háború a tengeren és épp úgy, mint a szárazföldön, már hosszú hónapok óta. Felette érdekes lesz tehát eme heves küzdelmek idején közelebbről megvizsgálni, hogy milyen egységekből áll tulajdonképpen a hadi flotta és mi azoknak a szerepe sajátos elrendelésük szerint. Vegyük szemügyre e vízi hadsereget, bontakozzon ki az teljes egészében előttünk az uszó fellegváraktól kezdve az egyszemélyes torpedó-csónakig.

A tenger királyai a nagy csatahajók. Torpedó, akna, vagy légítámadás ellen irtózatossan erős acélburkolat védi ezeket, így a legnagyobb teljesítményekre képesek. Egyre nagyobbak lesznek, de természetesen drágábbak is ezek a dreadnoughtok, amelyeknek átlagos nagysága harminc-negyvenezer tonna között ingadozott eddig, de ma már az ötvenhatezer tonnát is elérik. Egy ilyen óriás hajónak körülbelül husz milliárd lei, a mi pénzünkben, elkészítési költsége, tehát majdnem annyiba, mint egész Románia jegybankkészlete. Rengeteg munkába és gondba kerül egy ilyen óriás hajó megépítése. Tudósok százai működnek közre a tervezésnél, mert egyetlen matematikai, vagy gépi tévedés, meddővé teheti az áldozatosságot. Körülbelül tizezer munkás és szakiparos végzi a kivitel munkáját hosszú éveken keresztül nap-nap után. De miután elkészült, valóságos uszó erőd az ilyen sorhajó. Tíz-tizenkét 330 milliméteres ágyú van rajtuk, rengeteg léghárító ágyú, s a különböző lövedékek egész serege. A legnagyobb ágyúk huszonnégy ötszáz kilós lövedéket tudnak kilóni negyven kilométer távolságra husz másodpernyi időközben. Minden kiszolgálás nélkül egyetlen gombnyomásra tudják irtózatossan tüzelésüket megkezdeni ezek a lövegek. Semmi nemű utánpótlás nem okoz különösebb gondot. Megállás nélkül ötvenezer kilométert tudnak megtenni az óriáshajók, tehát majdnem a világot körülutazhatják. anélkül, hogy bárhol is kikötni kényszerüljenek.

De a nagy csatahajók nem elegendők. Mert számuk kicsiny, a tenger pedig nagy. E nehézsúlyú atlétáknak segítségére vannak a karcsu és gyors cirkálók, ezek kísérik az előbbieket, ugyancsak feladatuk, hogy védelmet nyújtsanak a kereskedelmi hajóknak. Szintén erős páncézatuk van, ötven-hatvan kilométeres sebességgel haladnak óránként, sőt sürgős esetekben hetven-nyolcvan kilométerig is fokozhatják óránkénti sebességüket. Kitiűő ágyúkkal is vannak felszerelve, így könnyedén bocsátkozhatnak bármilyen harcba. Legnagyobb gyorsaságot tudják azonban kifejteni és mozgásukban legkönnyedebbek a torpedónaszádok. Könnyű ágyúkkal felszerelve, ha felvonul a flotta, előőrsi szerepet teljesítenek és biztosítják az oldalakat. Éjszaka, ködben vagy füstben közel tudnak férni az ellenséges flottához, s végrehajthatnak gyors zavaró támadásokat.

A buvárhajók feladata a legveszedelmesebb, mert teljesen magukra vannak hagyatva, s néha napokig kell elmerülve tartózkodniok a tenger megdöbentő mélységeiben. Ma már igen nagy buvárhajók is vannak, kétezer tonnásak, amelyek száznegyven méter mélységig tudnak leereszkedni. A buvárhajók utjai kikutathatatlank, rejtelmeseek, néha az óceáni szigetek közelében, máskor az amerikai partokon vagy messzi ázsiai vizeken bukkán fel egy-egy ilyen támaszpontjától messzi elkalandozott buvárhajó. A flotta támogatására a legkülönbözőbb rendeltetésű típusok tesznek még szolgálatot. Tankhajók, repülőgép-anyahajók, s mindenfajta más egységek még, amelyeket részletesen felsorolni hosszadalmas volna.

De lássuk, hogyan bontakozik ki egy nagy

tengeri ütközet? A buvárhajók, vagy a repülőgép megfigyelők adják az első jelzést. A tengeri erők megindulnak az ellenséges flotta ellen. Elöl a cirkálóktól oly távolságban a torpedónaszádok, hogy idejekorán értesíthessék azokat az ellenség közeledéséről, de egyszersmind védelmet is kaphassanak, ha nagyobb számú ellenséges erőkkal találkoznak. A cirkálók után következnek segédhadaikkal a nagy csatahajók. A rádió szakadatlanul működik. Minden látcső a horizontot vizsgálja. Hirtelen villámlás. Eldör-

dült az első ágyú. Megkezdődik a harc. A csatát a vezérhajó parancsörtornyából irányítják. Az alsóbb emeleteken dolgoznak a segédtiszték. A legénység is hadállásba helyezkedett már, lent a fűtőházban pedig veritékezve dolgozik a személyzet. Ezek a biztos halálra vannak ítélve ott a mélységben, ha elsüllyed a hajó. Így kezdődnek a nagy tengeri ütközetek, amelyeket nem csak tudás és bátorság dönt el, hanem a szerencse is a kiszámíthatatlan és szeszélyes a végtelen tengeren. (Flaneur.)

Éjjel-nappal folyik az angol csapatok hazaszállítása

Gort tábornok hadseregének egy része nem tud visszavonulni

Prioux francia tabornok, a flandriai foparancsnok fogságba esett

A Német Távirati Iroda jelenti: Von Ribbentrop külügyminiszter a svéd kormány közvetítésével az alantiakat hozta a francia kormány tudomására:

Az utóbbi időben mind nagyobb számban jutott a német kormány tudomására az a körülmény, hogy a légihaderő és az ejtőernyős különítmények fogságba esett tagjaival a nemzetközi szabályok és az érvényben levő megállapodás szellemével ellentétben bántanak. Különösen jellemző Lakner repülőzredes botrányos esete, aki időlegesen francia fogságba került. Szabadulása után részletes jelentést tett, ami a sajtóban is megjelent. Ez a tiszt ejtőernyővel ereszkedett le, miután gépe kigyulladt és közben a francia csapatok golyózáporral árasztották el. Amikor földreért, marokkói katonák bántalmazták, agyonlövésellel fenyegették és láncraverték. Hasonló jelentések érkeztek más német pilótákról is, akik fogságba estek és anélkül, hogy orvosi kezelésben részesítették volna őket, hosszú utakon vitték el kihallgatás céljából. Az ilyen esetek nem

egyedülállóak, ami jellemzi a francia hadsereg alantas rangú egyéneinek magatartását. A francia esendőrök, akik Lakner ezredest láncraverték, kijelentették, hogy ezt az utasítást kapták parancsnokságuktól.

A német kormánynak még számos más jelentés is áll rendelkezésére, amelyek a francia csapatok kegyetlenkedéseiről és brutalitásairól számolnak be, amit német pilótákkal és ejtőernyősökkel szemben követtek el. A német főparancsnokság nem hajlandó hallgatólagoosan tudomásul venni ezeket az eseteket és arra sem hajlandó, hogy a német fogságba esett francia pilótákat továbbra is előzékeny bánásmódban részesítsék. A német kormány éppen ezért tudomására hozza a francia kormánynak, hogy mostantól kezdve a fogságba kerülő francia repülőekkel ugyanazon a módon foglalkozni, mint ahogyan a franciák bántanak a németekkel és ha a jövőben ejtőernyővel leereszkedő német repülőket tüzeléssel fogadnak, vagy agyonlőnek, megtorló intézkedéseket fognak alkalmazni.

Német harctéri jelentések

Beláthatatlan hadizsákmány került német birtokba

Berlinből jelentik: A Vezér főhadiszállásáról keltezett legfőbb hadvezetőségi közlemény a következőket tartalmazza:

Míg az Északkelet-Franciaországban lévő francia csapatok zömét szétszörtük,

néhány elkülönített és bekerített különítmény egyes körzetekben folytatja az ellenállást, amit rövidesen megtörtünk.

A megmaradt brit haderő elleni támadások folytatódnak, a mindössze néhány kilométert kite-

vő arcvonalon, amelyet mesterséges elárassal védenek Firness és Bergues között, ugyancsak Dunkerquetől nyugatra.

Az ellenfél még elkeseredetten harcol, hogy katonáit minél nagyobb számban menthesse meg a behajózás számára, ha kell a hadianyagok elhagyásával.

Azok a brit egységek, amelyek a calaisi körzet északi részén kitérőt kíséreltek meg, szétszóródtak. Azok a német hadosztályok, amelyek

Artois és Flandria területén harcoltak, más feladatokat elvégzésére állanak.

A hadifoglyok pontos számát és a hadizsákmány pontos mennyiségét még hozzávetőlegesen sem sikerült megállapítani.

Május 30-án a kedvezőtlen idő miatt a légi haderő csak csökkentett tevékenységet fejthetett ki, ennek ellenére a dunkerquei kikötő berendezését ismét támadták. Haditengerészetünk egységei elfoglalták a szükséges állásokat a holland és a birtokunkban lévő belga tengerpart védelmére. Ugyancsak

megszerveztük a birtokunkba jutott francia tengerpart védelmét is.

Egy német gyorsjáratu űrhajónak sikerült torpedótalálattal elsüllyeszteni egy ellenséges torpedórombolót, a belga partok magasságában. Május 30-áról 31-re hajló éjszaka brit hadirepülőgépek ismét támadást intéztek Északnémetor-

szágban nem katonai célpontok ellen. Jelentős kárt nem okoztak. A hollsteini körzetben az éjszaka egy német vadászgép lelőtt egy ellenséges repülőgépet, Északfranciaországban pedig a szövetségesek három francia harcirepülőgépet vesztek. Ugyancsak éjszaka Stavanger közelében lelőttek egy brit harcigépet. Két német repülőgép hiányzik.

SAJÁT LAKOSSÁGA FELGYUJTOTT EGY FRANCIA VÁROST

Berlinből jelentik: Charleville francia várost a francia polgári lakosság és a szövetségesek elpusztították. Ugy látszik, hogy vagy erre felfogadott ügynökök, vagy pedig fanatikus hazafiak voltak azok, akik éjszaka több házat felgyújtottak mégpedig azért, hogy a francia repülőknél jelt adjanak. A charlevillei német parancsnokság közbelépése ellenére a várost megmenteni nem lehetett és az ma már csak romhalmaz.

Prioux tábornok; a visszavonuló sereg parancsnoka német fogságba esett

A Német Távirati Iroda jelenti: Prioux tábornok, az első számú francia hadsereg parancsnoka és számos magasrangú francia tiszt Casselől keletre Steenvorcenál fogságba esett. Prioux tábornok 61 éves és egyike a legtehetségesebb francia főparancsnokoknak. A foglyok óriási számát még nem sikerült megállapítani.

AZ OLASZ SAJTÓ SZERINT A NÉMET LÉGI HADERŐ HALÁLOS CSAPÁST MÉRHEZ ANGLIÁRA

Turinből jelentik: A Gazetta de Popolo azt hiszi, hogy a németek képesek lesznek Angliát elárasztani a La Manche-csatornán keresztül olyan hadsereggel, amelyek minden szükségessel fel vannak szerelve. Ez a nagy terv eredményesen akkor valósítható meg, ha a csatorna teljesen a

németek birtokába kerül, elpusztíthatják az angol partvédelmi berendezéseket és nagyobb angol területet megszállva, módot nyújtanának ahhoz, hogy a német csapatok partraszálljanak. A németek ezerszámra használhatják tankjaikat és ugyanezen idő alatt éjjel-nappal biztosíthatják a csatornát és azokat a helységeket, ahonnan a katonai szállítmányok elindulnak és megérkeznek. A német bombavető és vadászrepülőgépek elűzhetik az angolokat és ugyanezek a gépek megsemmisíthetik az angol partok védelmi berendezéseit. Ezzel egyidőben az ejtőernyősök is akcióba léphetnek és a francia parton felállított hosszú lőtávolságú német ágyúk védhetik a csapatszállító hajókat. Ilyen módon a német légi-haderőnek módjában áll halálos csapást mérni Angliára.

A szövetségesek harctéri jelentései

Az angol hadsereg elérte Dunkerque kikötőt

Londonból jelentik: A Reuter iroda harctéri munkatársa a következőképpen ismerteti a hadihelyzetet:

— Különbséget kell tenni a 40 hadosztályra becsült flandriai német gyalogság és a motorizált hadosztályok között. A németek jelentősszámú páncélos-motorizált hadosztály felett rendelkeznek, de a hadsereg zömét a gyalogság teszi, amelyet az 1914-es mintára szerveztek. Csütörtökön két főtámadás volt: az első keletről nyugat felé Nieuport—Furness felé, a másik déli irányból Dunkerque felé, amelynek célja a dombvidék meghódítása volt. Úgy tudják, hogy

e két támadás során elképzelhetetlenül heves volt a harc. A németek zárt sorokban támadtak és rendkívül súlyos veszteségeket szenvedtek.

Valószínű, hogy német részről nem vártak olyan ellenállásra, mint amilyennel találkoztak és gyors győzelemre számítottak, elkeseredett harc helyett. A mesterséges elárasztás következtében Dunkerque körül megszilárdult a védelmi arcvonal és a szövetségesek ellenállását most már jobban megszervezhetik. Az a mód, ahogyan

a szövetségesek légihadereje valóságos bombafüggönnyel biztosítja a csapatok visszavonulását,

csodálatot keltett. Prioux tábornok, a francia első hadsereg parancsnoka,

akiről a németek azt állítják, hogy elfogták, nagyszerű hírnevet szerzett hadvezetésével.

Abban a helyzetben, amelyben akkor volt, amikor a belga hadsereg megadta magát, csapatait elvesztettek tekintették, de hihetetlen bátorsággal és határozottsággal nézett szembe a helyzettel. Az a tény, hogy

hadseregének maradéka érintetlen

és hogy a haderő legtöbb köteléke elérkezett Dunkerquebe, világosan mutatja szervező és hadvezető képességének rendkívülését.

PRIOUX TÁBORNOK ELFOGATASÁT A FRANCIAK NEM CÁFOLJÁK.

Párisból jelentik: A péntek reggel nyilvánosságra hozott hivatalos jelentés után a Havas iroda a következő közleményt adta ki:

A Prioux tábornok vezetése alatt álló hadsereg jelentős kötelékei megérkeztek a dunkerquei erődözetbe, más kötelékek folytatják a harcot, hogy utat nyissanak maguknak. Azoknak az egységeknek amelyek eljutottak Dunkerquebe, sikerült átjutniuk

mellyel a vidéket víz alá borították,

úgyszintén a haditengerészet és a légi haderő együttműködése.

Prioux tábornok sorsa, aki harcoló hátvédcsapatai körében tartózkodott, bizonytalan.

Sem megerősíteni, sem visszautasítani nem tudják az elfogatásáról szóló német jelentést, viszont

a Havas iroda felhatalmazást nyert a Gamelin tábornok és Corap tábornok személyével kapcsolatos fantasztikus hírek visszautasítására.

A francia fővárosban tartózkodó belga hatóságok hivatalosan közölték, hogy a flandriai belga haderő folytatja a harcot. Ezeknek a csapatoknak jelentősége azonban még ismeretlen.

EDDIG KÉT ANGOL HADOSZTÁLYT HAJÓZTAK BE

A Havas ügynökség magyarázó közleménye szerint a szövetséges csapatok tartják magukat nemcsak Dunkerque vízzel elárasztott táborhelyén, amelyet az áradás most már majdnem teljesen körülvevett, hanem az Isar vonalán is. Prioux francia tábornok hadseregei majdnem mind elértek már ezt a helyet. A csapatok nagy része eljutott ide és ezeket sikerült biztonságba helyezni. A másik részük it utban van Dunkerque felé. A csapatok behajózási munkálatait és a szállítást tovább folytatják. Ugyanitt folyik az utánpótlás és a tábori kórházak behajózása is. Lejebb az Aisne folyónál és Rethel környékén a németek több támadást kíséreltek meg, de ezeket a francia csapatok kivédtek. Arragóniában heves tüzérségi tűz volt és ezt követően a németek járőröket küldtek ki, amelyeket a franciák elűztek.

A Párisban kiadott péntek déli hivatalos jelentés közli, hogy északon továbbra is

nagy harcok folynak Dunkerque tábora körül.

A szövetséges csapatok visszavonulása igen jó körülmények között folyik és eddig is két szövetséges hadosztályt, amely Dunkerquebe érkezett, behajóztak.

HAZAÉRKEZETT AZ EXPEDÍCIÓS SEREG EGY RÉSZÉ

Londonból jelentik: A tájékoztatási minisztérium jelenti: A fokozódó német nyomás következtében az angol expedíciós hadsereg és a francia csapatok kénytelenek voltak visszavonulni a part felé, ahol

véres és öldöklő harc folyik.

Ma, szombaton a CAPITOL

kertmozi megnyitása a szezon legnagyobb történelmi filmjével: a

VASÁLARCOS-sal,

Dumas világhírű regénye után. Az előadások kezdete pont 6 és 9.15 órakor. Vasárnap és ünnepnapokon d. e. 11, d. u. 4, 6 és 9.15 órakor.

Az Apolloban

A 13 álarcos titka

I. rész.

A főszerepekben: Noah Berry és Johnny Mack Brown.

A Vasálarcos

JOAN BENNETT
LOUIS HAYWARD

B. D. C. Film

Ezt a hadműveletet a legjobban hajtották végre és a harcban részt nem vevő csapatokat az angol hadiflotta segítségével elszállították. Ez a művelet eredményesen folyik és a csapatok egy része már meg is érkezett Angliába. A visszavonulást és a kiűrtést az angol légihaderő fedezte. A brit csapatok a Sommetől délre együttműködnek a franciákkal.

A Reuter ügynökség közlése szerint hivatalos helyen kijelentették, hogy a flandriai angol

Céfolja az angol admirális, hogy nagyobb veszteségek voltak

Az angol admirális azt jelenti: Az angol haditengerészet minden módjában álló segítséget megad a francia és belga tengerpartok közelében küzdő szövetséges haderőnek. A hajóágyúk tüzelése gátolja az ellenség mozdulatait és igen jelentős károkat okoz az előrenyomuló németeknek. A sebesülteket és különböző hadosztályokhoz tartozó egységeket hajóra szállították és biztonságba helyezték. Ez a művelet szünet nélkül folyik, éjjel-nappal, hidegvérrel, annak ellenére, hogy az ellenséges repülőket elkeseredetten igyekeznek azt megakadályozni. A német hadvezetőség állítása szerint a hadihajókban és a szállító gőzösökben nagy veszteségeink vannak. Mint mindig, ezek az állítások sem felelnek meg a valóságnak. Természetes, hogy az ilyen hadműveleteket veszteség nélkül nem lehet végrehajtani. A Grafton, Granada és Wakeful, valamint több kisebb segédhajó elveszett és ezenkívül a 689 tonnás Abukir is elsüllyedt. Mindazoknak a szelleme, akik ezekben a hadműveletekben részt vesznek, dicséreten felül áll.

LENGYELEK RÉSZVÉTELE A NYUGATI HÁBORUBAN

A lengyel vezérkar jelenti: A lengyel repülőgépek a szövetségesek mellett vesznek részt a harcokban. A lengyel pilóták számos fontos győzelmet arattak. Nagy lengyel gyalogsági egységek is a fronton harcolnak. A lengyel hajóraj a brit hajóraj keretében tevékenykedik és nem szünetel a háború kitörése óta harcolni. A harcok során több lengyel hadihajó elsüllyedt, de pótolták őket. A Briskavica és Burza hadihajók az utóbbi napokban 2-2 Heinkel gépet lőttek le.

LONDONBAN LÁTSZIK AZ ÁGYUK TÜZE

A Stockholms Tidningen londoni tudósítója jelenti, hogyha kelet felé fúj a szél, egész Londonig elhallatszik az északfranciaországi ágyuk tüzelésének hangja. A délkeleti angol partoktól éjszakánként jól láthatók a tüzek, sőt a néhány ágyukból kicsapódó lángok is.

KÖDBEN KISEBB NÉMET CSAPATOK LESZÁLLTAK ANGLIÁBAN

Londonból jelentik: Sir James Sommerville altengernagy rádióbeszédében kijelentette, hogy bizonyos légköri feltételek mellett kisebb német csoportok partraszállhatnak Angliában anélkül, hogy észrevennék őket. Nagybritánia azonban ilyen eshetőségre fel van készülve.

FELVÁLTOTTÁK A DÁNIAI NÉMET PARANCSNOKOT

Kopenhágából jelentik: Kampisch tábornok, a dániai német megszálló csapatok parancsnoka a napokban elhagyja állomáshelyét és ebből az alkalomból fogadta a dán sajtó képviselőit. Hangoztatta, bizonyára megértik, hogy egy katonára oda kívánczik, ahol harcolnak. Majd utalt arra, hogy mi fenyegette volna Dániát, amikor a német csapatok megkezdték bevonulásukat, ha a király nem hozta volna meg bölcs elhatározását.

Dánlára ép úgy, mint más országokra hatalmas pusztulás és szerencsétlenség várt volna.

Ismertette, hogy a közel két hónapos megszállás alatt mennyire jól fejlődött a német és a dán viszony. Utalt arra, hogy a királynál tett tegnapi bucsulátogatásán is megerősödött ennek a viszonyoknak a fejlődése. A király megállapította, hogy a németek kifogástalanul viselkedtek.

NÉMET JELENTÉS EGY AMERIKAI HAJÓ INDULÁSÁRÓL

A Német Távirati Iroda jelenti: A Washington nevű amerikai hajó kedden elindult Bordeaux felé 77 utassal, akik közül 27 amerikai állampolgár. A hajó egészségügyi anyagot hoz és több franciaországi kikötőből 300 amerikai utast fog hazaszállítani.

HARMINC ÓRAIG BOMBÁZTAK NARVIKOT

Stockholmból jelenti a Havas ügynökség: Harminc óras harc után Narvik a szövetségesek kezére

és francia csapatok elszállítása még mindig erős tempóban folyik. Egyelőre nem nyilatkoznak arról, hogy eddig hány embert szállítottak el. Azt mondják, hogy számuk meglehetősen nagy. A szövetségesek most a flandriai tengerparttól bizonyos távolságban húzódó vonalat tartanak. Az elvonulást ezen a vonalon belül fegyelmetten és a legnagyobb rendben folytatják, jóllehet nagy akadályokkal küzdenek meg.

jutott. Ezt a harcot a rombadőlt házak között folytatták. A támadás kedden reggel 5 órakor kezdődött, amikor a szövetségesek légitáncjai és az angol hadihajók védelme alatt biztosították a norvég és lengyel vadászok bevonulását. Az összedőlt házak pincéiben még találtak norvég menekülteket, akik elmondották, hogy a város meglepetésszerűen támadták meg a szövetségesek.

Az angol repülőket szünet nélkül bombázták Narvikot.

Londonból jelentik: A szövetségesek haderejének támadásai Narvik ellen 24 órán át tartottak. Ez idő alatt minden irányban megindult a támadás. A Bodöben levő angol haderő megakadályozta a németeket abban, hogy a namsosi övezetben levő csapatok előnyömljenek. A német repülőket több ízben bombázták Bodöt, de csak a polgári lakosság köréből kerültek ki áldozatok.

Csak tíz kilométeres sávot tartanak a szövetségesek Franciaországban

Berlinből jelentik: A DNB közli a harctérről: A Flandriában és Artoisban bezárt francia csapatok megsemmisültek, vagy fogságba kerültek. Csak néhány helységben, az erdős vidékeken elkeseredett ellenállással igyekeznek az elsietelt és legyőzött francia csapatok elkerülhetetlen sorsukat késleltetni. Giraut és Piroux tábornokok nem az egyedüliek a francia tábornokok sorában, akik fogságba kerültek. Az utol-

só ellenállás Dunkerque város előtt 10 kilométeres mélységben tart, de nem lehet szó folyosóról, ami a partokig nyúlik. Az angol csapatok a tengerpart felé haladnak, hogy kihasználják a légi támadás számára kedvezőtlen éghajlati helyzetet. A La Manche csatorna felett ugyanis nagy köd van. A német katonák egyre jobban közelednek a partokhoz és azoknak uralma döntő jelentőségű a háború jövő lefolyásában.

Az olasz sajtó Olaszország szerepéről

Newyorkból jelentik: Dorothy Tompson ismert amerikai újságíró, aki Sinclair Lewis felesége, a New York Herald Tribune hasábjain nyílt levelet intézett Mussolini miniszterelnökhöz és ebben a következőket írja:

Tisztelettel kérem önt Duce, hogy mielőtt elhatározná magát a beavatkozás végzetes lépésére, gondoljon hosszan, sokáig, nagyon sokáig az Egyesült Államokra és az amerikai közvéleményre. Mi amerikaiak ideálista nemzet vagyunk, akiket az emberiség eszméje fűt. Nem hiheti, hogy tétlenül néznénk egész Európa pusztulását.

Az Associates Press ezzel szemben azt jelenti, hogy az olasz beavatkozás most már csak napok kérdése.

Rómából jelenti a Stefani: A Giornale d'Italia megjegyzéseket fűz a flandriai katonai helyzetről egy szakértő által írt vezércikkben. Ebben azt írta, hogy a marnei csoda nem ismétlődhetik meg, mert ezúttal

Weygand tábornok nem számíthat az olasz határon levő francia csapatokra, amelyeket annak idején Joffre tábornagy onnan elvihetett

és a marnei frontra küldhetett. Olaszország jelenlegi helyzete 1.300.000 ezer jórészt francia katonai mobilizálását vonja maga után, amely az olasz határt és a földközi-tengeri pontokat szállta meg. Weygand tábornok nem tudja elvonni a közelkeleti és libiai határon álló szövetséges erőket, hogy a flandriai veszteségeket pótolja.

Ezek a csapatok a francia hadsereg elitjei voltak. Anglia se tudja Szudánból és Egyiptomból elvonni csapatait, hogy a megszállás veszélyét elhárítsa. Ime ezek az első jelentőségteljes tények, amelyek a német-olasz együttműködést mutatják.

Olaszország feladata, hogy az európai erők keretében csapatokat és tengeri erőket kössön le, bár maga a harc zónáján kívül áll.

Franciaország senkit sem vádolhat ezért a helyzetért, mely a szövetségesek versaillesi árusításának következménye, amelyet Olaszország terhére követtek el. A háború végén Franciaország és Anglia ellenesen viselkedett Olaszországgal szemben.

Cadum kenőcs minden bőrbetegség ellen.

A bőr betegségei okozta fájdalmakat könnyen megszüntetheti, ha idejében használ Cadum kenőcsöt. Azonnal elmulasztja a viszketést, enyhíti és gyógyítja a bőr bármely irritációját vagy gyulladást. Ugyancsak felülmulthatatlan kiütés, sebek, ótvar, csalánkiütés, aranyér, rüh, bőrhámlás és égési sebek ellen.

A FRANCIÁK KERESZTÜLVÁGTAK MAGUKAT A NÉMET GYÜRÜN

Stockholmból ide érkezett távirati jelentések szerint a Brilloux tábornok vezetése alatt álló francia csapatok egy része a legnagyobb nehézségek árán

keresztül vágta magát a németek arcvonala, a Gort tábornok vezetése alatt álló angol csapatok viszont nem tudtak már a tervek szerinti állásokba visszavonulni. Az angol csapatok más részének azonban sikerült visszavonulni a német nyomás elől.

A megerősített Dunkerque védőműveit defenzív céljaira kiépítették.

A várost a francia tengerész csapatok tartják megszállva.

Rómából jelentik: A Lavoro Fascista a következőket írja: Korzika olasz. Korzika olasz voltát tagadni annyit jelent, mint Szardínia olasz voltát tagadásba venni. Ebben a háborúban, amelyben a természetes földrajzi és néprajzi helyzetet kell a Földközi-tenger medencéjében helyreállítani, Korzika problémáját gyökeresen és véglegesen meg kell oldani.

CORSO mozi

Ma szenzációs premier

A függöny legördül

Főszereplők: Annelise Uhlig, Hilde Sessak, Rolf Moebius, H. Brausewetter. Rendezte: Georg Jacoby. Zene: Franz Grothe. — A Paramount hirodó legújabb háborús felvételei.

Ma este megnyílik a Colosseum-kert

(Sörgyár-udvar)

Elsőrangú műsor! — Zene! — Tánc!

Ballag már a vén diák...

A piarista liceum husz végzett növendéke közül tizenegy orvosnak készül, jogász nem akar lenni egy sem

A Lloyd-kávéházban a rendes esti élet folyt. Az asztaloknál magánosok és társaságok ültek, vacsoráztak, kávéztak, beszélgettek. Egyszerre csak előbb zümmögve, majd egyre hangosabban felhangzott a jólismert dal:

— Ballag már a vén diák...

És bevonult a kávéházon keresztül a különterembe a kegyesrendi atyák liceuma legfelső osztályának husz végzett növendéke. Csupa fiatalság, csupa üdeség, életkedv, bizalom, remény, boldogság.

A kávéházban ülő férfivendégek arca elborult. Dudolták a régi diákdalt és elmerengve gondoltak vissza arra a szépséges időre, mikor még maguk is ballagtak és ifjonti diákleányok voltak. Hej, hová lett az a régi-régi nyár? Hová lett a fiatalság? A bizalomból letörtség és a frissességéből törődöttség lett. A sok remény pedig úgy elszállott, mint mennyi pillangó.

De hagyjuk a kávéházban a busongó és csalódott öregeket és látásukból ne jósoljunk a mostani végzett diákoknak hasonló jövőt. Adján Isten, hogy ne várakozzék rájuk csalódás, bizakodásukat erősítsék a sikerek és reménységük zöld vetését ne fagyassza el az élet dere, hanem engedje dús terméssé érni.

Kövessük a fiatalokat a különterembe.

Húszan ülnek le a szépen megterített asztalhoz, amelynek ékességét képezik a finom porcellánok, csillogó ezüstneműk, kristályos ivópoharak, illatos virággal telt vázák. Húszan vannak, huszonegyedik osztálytársuk hiányzik. Vidéken lakó édesanyja súlyosan beteg és a fiú már két napja hozzá utazott. Gondolatban azonban bizonyosan itt van pajtásai között, akikkel nyolc hosszú-hosszú esztenlőn keresztül együtt ült az iskolapadban, együtt tanult, szorongott a feleléstől és örvendett a feleletére. vagy írásbeli dolgozatára kapott jó jegyeket.

A középiskolai tanulmányok vége. Már csak az érettségi van hátra és aztán valahányan mennek ki az életbe. Egyetemekre, főiskolákra, irodákba és azon lesznek, hogy gyökeret verjenek az élet porondján és eredményesen bírkózzanak meg a sors viharaival és kicsikarják maguknak a pálmát, a sikert, a dicsőséget, hírt a biztos megélhetést.

Mosolyogva, vidáman, fiatalos jóévtávgyal látnak neki a pompás vacsorának. Köztük ül a kávéház tulajdonosának fia is, aki most édesapja helyiségében vendég, de egyben osztálytársainak szíves házigazdája is. Aztán jön a gyöngyöző ital, amely még csillogóbbá teszi a szemüket és még beszéde-sebbé a nyelvüket.

Arról beszélnek, amit az utóbbi hetekben már sokszor megtárgyaltak egymás között, hogy ki milyen pályára készül.

— Én orvos leszek, — mondja az egyik.

— Én is, — mondja rá a másik és még nyolc élénk hang megismétli a kijelentést.

— Meggondoltam a dolgot, — jelenti ki a tizenegyedik, — nem leszek kereskedő és nem veszem át apám üzletét, hanem magam is orvosnak megyek.

Húsz fiú közül tizenegy orvos akar lenni. Mély-séges emberszeretet lakozhatik bennük, amely arra ösztönzi őket, hogy életüket a szenvedő emberiség gyógyításának szenteljék.

— Mérnök leszek, — hangoztatja egymásután négy fiú.

Mind a négy kitünő matematikus és mértanista. Házaikat építenek majd, gépeket szerkesztenek, alkotnak.

A francia tájékoztató miniszter nyíltan felszólította az Egyesült Államokat a beavatkozásra

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök a sajtóértekezleten kijelentette, hogy a nemzetvédelemre több, mint 1 milliárd dollár hitel megszavazását kéri a kongresszustól. A hitel megszavazása esetén az Egyesült Államok összesen

4 milliárd 300 millió dollárt fordít nemzetvédelmi célokra.

A Havas ügynökség úgy értesül, hogy az elnök újabb javaslatát az amerikai közvélemény kedvezően fogadta. Roosevelt hangsúlyozta, hogy az újabb hitel az időközben észlelt hiányok pótlására szükséges és az Egyesült Államokban a hadianyagtermelés legkésőbb 6 hónapon belül legmagasabb fokát éri el.

Az augusztusban megtartandó hadgyakorlaton 12 észak-keleti állam százezer katonája vesz részt. A hadgyakorlat témája gépesített erőknek Szent Lőrinc felől Newyork irányában történő támadása. A nagy gyakorlat 21 napig tart és annak főtárgya a

Litvániában az orosz konfliktus békés elintézését remélik

Kaunasból jelentik: A Litván Távirati Iroda felvilágosítással szolgál a szovjet jegyzékről és megállapítja, hogy a szovjet kormány gyanúsításai a litván kormánynak rendkívül kellemetlenek, mert a két ország között 20 év óta barátság áll fenn. Nincs semmi ok annak feltételezésére, hogy ezeket a nézeteltéréseket baráti együttműködés révén ne lehessen elsimítani.

Egyik fiú tanárnak megy, kettő kereskedőnek, egy tisztviselőnek, egy pedig a bankszakmára lép. Érdekes, hogy a húsz fiú közül egy sem akar jogász lenni. Rájöttek, hogy az ügyvédi pálya ma már nem az, ami régen volt. Az ügyvédi oklevél ma már nem kulcsa az aranyhegyeket rejtő Xaxa-barlangnak és nem biztosnak látszó ígéret arra sem, hogy a tulajdonosát képviselőnek választják.

A tanárság csendes, nyugalmas, fiatal, hajlékony lelkeket képző és formáló foglalkozás, de a tanárkodás nem út a meggazdagodás felé. A hivatalnok pedig akták között ül, elszürkül. A többiek, még azok is, akik orvosok akarnak lenni, olyan pályát választottak, ahol az eredmény nemcsak erkölcsi, hanem anyagi javakból is állhat.

Beszélnék híres orvosokról, neves mérnökökről, világszerte hasznot hajtó összeköttetésekkel bíró kereskedőkről, mindenből aranyat varázsoló bankárokról. Példákat idéznek maguk elé, amelyeket követni akarnak.

A tizenhét fiú már szente elfáradt a délibábos beszédben, amikor egymásután halkán, szerényen megszólal a tanárnak és utána a hivatalnoknak készülő:

— Tanárból elismert tudós is lehet, — mondja az első.

— Megvevőzetők és miniszterek is, mint egyszerű tisztviselők kezdték meg karrierjüket.

— Úgy van, úgy van, — helyeselnek a többiek.

Jóval éjjelután oszladozik a huszas társaság.

— A viszontlátásra a tíz éves találkozási banketten, — búcsúzkodnak egymástól.

Közben felejtik, hogy hiszen rövidesen újból találkoznak az érettségi vizsgán, ahol majd sápadt arccal szoronganak. Vajjon megszerzik-e mind az érettségi bizonyítványt?

Legyen úgy, hogy az érettségi vizsga sikertelensége egyiknél se képezzen akadályt rózsás reményeinek megvalósulásában.

Félegyházi András.

felkészülés a támadó és védekező villámháborúra.

A francia tájékoztató miniszter a sajtóban nyílt felszólítást intézett az Egyesült Államokhoz, amelyben rámutat arra, hogy francia politikai körökben már

nem értik az Egyesült Államok további huzavonáját.

A Lyonban megjelenő Progress című lap megállapítja, hogy bármilyen hősiessé is harcolnak az angol és francia csapatok, mégis gyorsabban győznének, ha Amerika is beavatkoznék a háborúba.

(Rador).

SCALA mozi

Várakozáson felüli érdeklődés

Balalaica

HAJMASSY ILONA

a főszerepben. — Gyönyörű operettsláger, telve zenével, táncsal és énekkel. Film, melyet mindenkinek meg kell néznie!

Dragalina tábornok chisinai hadtestparancsnok lett

Timisoarai új hadosztályparancsnoknak Corzatescu tábornok nyert kinevezést

Dragalina Cornel tábornok, akit az egész város közbecsülése és tisztelete övez, távozik Temesvárról. Távozása megérdemelt előléptetéssel jár, amennyiben Carol király öfelsége Dragalina Cornel tábornokot, a temesvári gyalogsági hadosztály parancsnokát, a harmadik hadtest parancsnokává nevezte ki és ezzel egyidejűleg Chisinauba helyezte. Dragalina tábornok óansági származású és méltó fia a nagy Dragalina Ion tábornoknak. Városunkba husz évvel azelőtt került, amikor mint őrnagy Temestorontálmegye prefektusaként működött és már akkor megszerezte magának az egész lakosság rokonszenvét. Azután a közigazgatási működés után ismét visszatért a katonasághoz és miután

több helyen teljesített szolgálatot, mint parancsnokló tüzérezredes került vissza Temesvárra. A katonai ranglétrán gyorsan haladt előre, ami azzal járt, hogy ismét elkerült innen. Mint tábornok és mint hadosztálytábornok jött vissza Bunescu tábornok helyébe. A Bánság fővárosának lakossága fájlatja Dragalina tábornoknak városunkból való távozását, ugyanakkor azonban örvend előléptetésén.

Ófelsége az új temesvári hadosztályparancsnoknak Corzatescu tábornokot nevezte ki, aki ugyancsak kiváló katona és legutóbb a hetedik hadtest első gyaloghadosztályának parancsnoka volt.

Nincs menekülés

Tudvalevő, hogy a keresztény felfogás a Földön tájékozódó emberi történetről pesszimizmus, mert ismeri a siralomvölgyét, melyben a Világ fejedelmének ideig-óráig hatalom adott. Volt azonban egy olyan történész is, aki ugyan minden vallástól és metafizikától távol állott, mégis szinte azzal a világossággal ismerte fel az emberi történetben érvényesülő gonosz erőket, köztük mindennek főmozgatóját, a hatalomvágyat, akárcsak Szent Ágoston és követői, a transcendeens történetfilozófia keresztény hívei, Burckhardtnek az olasz renaissanceról írt munkáját és Ciceroneját mindenki ismeri, annál kevesebben a történet folyását illető „szemléltetések”, a világtörténet legrealisztikusabb felfejtését, melyben talán az a legcsodálatosabb, hogy erre a döbbenetes vízióra tisztán evilági, racionalisztikus eszközökkel jutott, távol minden hittől és túlvilági vizsgálatától.

Most van hetven éve, hogy pontokba szedte az okokat, melyek, sejtése szerint, nemsokára elő fogják hívni a világtörténet legnagyobb krízisét. Az egyik: több évtized békéjének vége van és új háborúk sorozata van felvonulóban. A másik: a politikai formák a legnagyobb kultúr népeknél is ingadoznak, vagy átmenetekhez értek. A harmadik: a műveltség és közlekedés terjedésével az emberek jobban érzik szenvedéseiket (mert közelebbről láthatják a jólétet, melyből ki vannak rekesztve) és így türelmetlenségük gyorsabban növekszik. Végül negyedszer: a társadalmi berendezések már nem egyedül, önmagukban elszigetelve állnak fenn, hanem minden megmozdulás a Földön minden társadalmat egyformán kivét nyugalmi állapotából — nem is szólva arról, hogy mindenütt egész halmaza az elhalasztott, el nem intézett kríziseknek várja a nagy kirobbanást. Ha a gyutacs lángot fog, akkor mindezek a gyúlékony anyagok olyan világtűzre fognak okozni, mely a legcsodásabb látvány lehetne annak, aki nem földi ember és nem kortárs, hanem úgy nézheti a nagy tűzvészt, mint aki a biztos partról szemléli és élvezi a tenger viharát. Az ilyen lény — mert embernek nem adatik ilyen alkalom — belepillant az emberi szellem munkájába, amint ez megint, mint már nem egyszer, felülemelkedik a változó jelenségeken, s azok pusztulása árán újabb házat épít magának, melyben jó darab időre más nagy történeti krízis elkövetkeztéig tanváznia fog. Aki az emberi szellemnek ezt a munkáját szemléli, az nem gondol többé emberi boldogságra és szerencsétlenségre, annál a félelem és öröm helyét elfoglalja a megismerés utáni vágy, a leghatalmasabb szellemi motívum, mely egyedül illik a világtörténeti változás, e hosszú korokon keresztül páratlan jelenség szemléletéhez.

Aki olyan távol van az emberi dolgoktól, hogy korszakos változásukat félelem és öröm nélkül, a tiszta megismerés nyugalmával szemléli, az nem is fog semmi nyugtalanítót találni abban, hogy az emberi szellem lerombolja régi lakóhelyét és újat épít magának. A küzdelemben sok érték elpusztul ugyan, de helyettük újak nyerne új alakot, melyek épp úgy a szellem teremtményei, mint azok voltak, kiknek órája lejárt. A változás nagy szerű színjátéka lenyűgözi a szemlélőt és az új formák oly szépek és tökéletesek, hogy elfelejtetik a régiket, melyek pedig valamikor talán ugyanoly szépek voltak. Társadalmak átalakulnak, népek megszűnnek és helyükbe, még ki nem hullt térségükön, újak állnak; csupa tragikus történet, melyben a földi boldogság és szerencsétlenség úzi változókonv játékát, de annak, aki a partról nézi, nagyszerű színjáték, mert a színpad egy pillanatra sem üres és semmi érték nemvész el, mert minden elmúló helyébe megjön az új.

A világegést így láthatja az, aki a partról nézi. De ma már nincsen ember, aki a partról nézhetné. Már régóta nincs. Az emberi történet nagy krízisei még a régi korokban sem voltak teljességgel elszigetelt jelenségek. Olyan igazán távolkeleti események, mint aminő volt például a húnok kínai betörése, vagy a kínaiak bosszúja és a hún uralom széttörése, még ezek a Belső- és Kelet-Ázsiában lejáró jelenségek sem korlátozódtak hatás dolgában az ő tényleges színterükre, a távolkeleti tőkék nem veszték el a végtelenbe nyúló pusztában és vadon hegységekben, hanem fokozatosan, megszakítatlan láncolatban tovább haladva egyszer a húnokat, máskor az avarokat és bolgárokat, megint máskor a magyarokat dobták ki az európai keresztény partokra. És megszámlálhatatlan népek és töredékek kerültek ilvmódon valamely belsőázsiai, vagy északi krízis következtében egészen más éghajlatok alá: az emberiség igen régi korbéli

összefüggésének ily bizonyítéka Indiának tarka néprajzi térképe, vagy Belső-Afrikának „éjszaki” származású lakosai. És ha ez így volt ezer-két-ezer évvel ezelőtt, mikor még a ló birtoka és használata volt a legnagyobb technikai újítás és leggyorsabb közlekedési eszköz, mennyivel inkább így kell lennie és mennyivel erősebb a bolygónkon lakó, minden népet összekötő érdeklőzőt manapság, a közlekedés és technika „szédtítő” kifejlődése óta.

Az, aki a partról nézi, bizonyára tiszta gyönyörűséggel kísérheti végig szemével az embernek a talajról felemelkedését, légi rajoknak szélvész megszegegyenítő gyorsasággal ide-odacikázását. De tudjuk, nincs emberi lélek, aki a partról nézhetné, kibontakozva és kimenekülve a gomolygóból, melyé összegyűrt az emberiséget a technika nagy haladása. Nincs ember, aki el tudna menekülni az új világegés poklából, ahonnan emigráció sincs, ahonnan senki nem vándorolhat ki, a Föld határai le vannak zárva és mindenkinek el kell viselnie azt, ami kiméretett rá, ami az ő sorsa és végzete.

A tiszta megismerés gyönyörűsége tehát nem adatott meg nekünk és még az is, aki az egyéni sors nyomorán leginkább felül tud emelkedni és pillantását a szélesebb emberi láthatáron próbálja végigjáratni, annak számára is kimondhatatlan keserűséggé változik át a dolgok felismerésének egyébként annyira megnyugtató, a szellemet kielégítő öröme. Lehet, hogy az emberiség mai katasztrófája sem tudta annyira leigázni a szellemet, hogy ne maradt volna néhány embere, aki a ránkboruló, fojtogató füstfelhőn is elnyeléssel fenyegető lángterengeren keresztül is meg ne látná a jövődönök szilárd architektúráját, nyugodt, szinte mosolygó oszlopsorait. Hiszen egyszer szét fog foszlani a füstfelhő és a zsarátok ki fog hűlni, s akkor az emberiség újra visszatér békés foglalkozásaihoz, melyeknek új keretét éppen a világegés korszaka adott. Aki figyelemmel kíséri a két hadviselő fél nyilatkozatait és elképzeléseit a távoli jövőt illetően, az tudja, hogy ez új kereteket mindegyik jobbaknak, szilárdabbnak, egészségesebbnek képzelel, semmint a mai katasztrófa vezetői berendezéseket. Az életre-halálra egymással szembenállók közt semmi eltérés, semmi kétség nincs arról, hogy az új világból a krízisek szokványos, ismert előidézőit, a nemzeti és társadalmi és gazdasági versengéseket eleve is ki kell irtani. Szinte az a benyomásunk, hogy a két ellenfél, aki oly irgalmatlan realizmussal készíti és használja emberpusztító fegyverzetét, ugyanez a rousseai érzelmességgel vázolja fel a repülőgépektől szinte ronggyá szaggatott égboltra a saját utópiáját, a népek egyetértő békés összefogását

Este 2-3 szem Artin

a nemzeti és osztályellentétek enyhítésével, talán teljes megszüntetésével, Európa és utána a többi kontinens népeinek egy karamba terelésével. És ha még inkább szabadjára engedjük fantáziánkat, azt is láthatjuk, hogy ezek az utópiák a harc elültével, bizonyára távoli jövőben, még sok fordulat és áldozat árán, de mégis meg fognak valósulni.

Ha pedig a távoli célkitűzések, a szélesebb, kontinentális, vagy földi láthatáron, alig térnek el egymástól, akkor miért az embertelen harc? És itt fogja el a gondolkodó embert a mélyesleges szegény az emberi nem csekély előrelátása és még csekélyebb jóakarata felett. A távol jövő körvonalaiiban megegyezünk, de hogy ezt az immár közösnek nevezhető végső ideált elérhessük, ahhoz mindkét félen az az elkerülhetetlen, egyedüli egyenes út, hogy a másik fél elpusztuljon. Nagy bizonyíték ez a mai szembenállás arra, hogy a földet siralomvölgyévé az emberi nem tette, aminthogy az eredendő bűnt sem az ártatlan és esztelen állatok, hanem az egyes ember követte el. Az élelemhiány a legverengőbb fenyegetést sem kergeti össze csoportokba, hogy egymás ellen forduljanak és a tigrisársadalomban is aligha szokásos expediens az, hogy csordákba állva, az egyik csorda kiverje a másikat a vadászterületről. Az ilyen összeütközések kikérelésére egyedül az eszes embernek nincs elég előrelátása, viszont egyedül neki van meg a találatkomsága az egymással szembenálló érdekek tömegének megszerzésére. Az ember a büszke lény, aki egyedül ismeri a Tűz titkát, s az egyedüli, aki a tüzet önmaga és a szolgálatára rendelt világ ellen fordítja.

A tragikus miért? -et felvetve, már a metafizika mesgyéire tévedne a kérdezősködő, — a történész nem veti fel e kérdést, de annál világosabban látja, hogy ez mindig így volt, az első testvér botja zuhanásától, a mi arasznyi életünk két nagy világháborújáig. De a történész sem áll a parton és hallucinálna, ha a mindent betöltő világában az Emberi Szellem szárnycsapásait érezné. A dolgok észlelője nem láthat mást, mint tények borzalmas sorozatát, melyeknek ha értelmet akar adni, ezt ő is csak a hit, a transcendens szemlélet segítségülhívásával teheti. És így ismeri fel borzadályal, de a saját egyéni sorsán túlmenő hitbeli megnyugvással, hogy senki sem áll biztonságot nyújtó parton, hanem mindnyájan itt élünk és belőle el nem menekülhetünk: a Siralom völgyében.

Szekfi Gyula

Teljhatalmat nyert a nemzetgazdasági minisztérium a termelés és forgalom irányítására

Bucurestiből jelentik: A Monitorul Oficial mai számában rendelet törvény jelent meg, amely a békeidőben történő gazdasági mozgósítással kapcsolatos egységes vezetésről szóló rendkívüli hatalomról intézkedik.

1. szakasz: A nemzetgazdasági minisztérium teljhatalmú felhatalmazást nyert mindazon intézkedések megtételére, amelyek a termelés összhanghozatalának és ellenőrzésének, a hadsereg és polgári lakosság szükségleteit képező árucikkek forgalmának megszervezésére, úgy a belföldi gazdasági élet viszonylatában, mint a külkereskedelmi forgalom tekintetében.

2. A termelés és a nemzet megszervezésére vonatkozó kérdésekben, a háború idején, a nemzetgazdasági minisztérium együttműködik a nemzetvédelmi minisztériummal és a nagyvezérkarral.

3. Jelen törvény céljainak megvalósítása érde-

kében hozott miniszteri határozatok a miniszterelnök jóváhagyásával, a Monitorul Oficialban történt közlés időpontjával végrehajtó-erővel bírnak.

4. Ezen akció szolgálatában a nemzetvédelmi minisztérium, a hadfelszerelési minisztérium, a légügyi és tengerészeti minisztérium, a belügyminisztérium, a földművelésügyi minisztérium, a közmunkügyi minisztérium, és munkügyi minisztérium illetékes szerveket rendelkezésre bocsátja annak megfelelően, amint azt a vonatkozó intézkedések megkívánják.

A törvényrendeletet május 30-ról keltezték Őfelsége II. Carol király írta alá és Tatarescu miniszterelnök, a nemzetgazdasági miniszter, a hadügyi miniszter, az ideiglenes légügyi miniszter, a hadfelszerelési miniszter, a belügyminiszter, a földművelésügyi miniszter, a munkügyi miniszter és az igazságügyminiszter neve szerepel még az okmányon

:-: A THALIA utolsó előadásai :-:

Szombat délután 5 órakor:

HANDABANDA

(Olcsó helyárrakkal.)

Szombaton este 9 órakor az utolsó operettújdonosság bemutatója:

LOVASPARÁDÉ

(Kiszely Gyula modern muzsikája)

Vasárnap délután háromnegyed hét órakor:

TÚL A NAGYKRIVÁNON

Vasárnap este negyed tíz órakor az operettegyüttes bucselőadása:

LOVASPARÁDÉ

HIREK

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak havonta házhoz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

18-10 és este 10 óra után: 28-1

Mint hulló csillag...

Elmegyek hozzád, kedvesem,
ezer vággyal a szívem körül,
tikkadt szomjusággal az ajkamon,
s úgy hullok majd rá csókszomjas szádra,
mint idegen világból a hulló csillag
a messzi földre.

Elmegyek hozzád, kedvesem,
már ég benem az indulás láza,
pattanásig feszül szívemben a vág,
mint elzárt kazánban a gőz,
egy pillanat még és indulok, —
de, jaj, tudom, hogy el nem érlek,
elégek, mint a hulló csillag,
míg hozzád érek.

Szondy György

— Egy magyar gyermek keresztapaságát váltotta el öfelsége. Bucurestiből jelentik, öfelsége II. Carol király jóváhagyta Alkler András kolozsvári költőves kérvényét, amelyben bejelentette 14-ik gyermekének megszületését és kérte, hogy az újszülöttet öfelsége védnöksége mellett kereszteljék meg. A keresztelést június 2-án tartják meg és az uralkodót mint keresztapát a szamosi tartomány kormányzója fogja képviselni. Ez a királyi elhatározás nagy meglepetést váltott ki magyar kisebbségi körökben, mert mutatja, hogy az uralkodó nem tesz különbséget a haza fiai között bármilyen nemzetiséghez tartoznak azok.

— Az angol király unokaöccse hősi halált halt. Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség jelenti: Lord Frederik Cambridge, az angol király unokaöccse, akinek eltűnését jelentették, elesett a harctéren. (Rador.)

— Románia új követe Berlinbe érkezett. Berlinből jelenti a Rador: Csütörtökön délután repülőgépen megérkezett Alexandru, az új berlini román követ, akit a tempelhofi repülőtéren Heimburg, von Hallen, von Strauss külügyminiszeri vezető tisztviselők, valamint a román követség és konzulátus tagjai fogadtak.

— Neves román karmester a firenzei operában. Rómából jelentik: Georgescu George a firenzei Operában vezényelte a Boris Godunow című operát. Az előadáson megjelent a spolettoi herceg és nagyszámú előkelő közönség. A román karmestert óriási ünneplésben részesítették.

— Németek megtámadtak egy argentin gőzöst. Madridból jelentik: A Stefani-ügynökség jelentése szerint az Uruguay nevű argentin gőzöst német tengeralattjáró megtorpedozta. A legénységnek elég idő állott rendelkezésére a menekülésre. (Rador.)

Új építési rendelkezések

Megemlékeztünk már arról, hogy a légvédelmi szempontból kiadott új rendelkezések takarékosági szempontból megengedik, hogy azoknál az épületeknél, amelyeknél a beépített terület kisebb száznegyven négyzetméternél, ott vasgerenda helyett fagerenda is használható. Az ötszáz négyzetméterig terjedő területű épületeknél azonban már vasra-vezeték kell használni, a mennyezetnek padlás felőli részén négy-öt centiméteres homokrétegre három-négy centiméter vastag betonfelületet kell alkalmazni. Azoknál az épületeknél, amelyeknek alapterülete ötszázegyet és ezer négyzetméter között van, a szoba mennyezetének olyan erős vasbetonból kell készülnie, hogy száz kilós bombáknak is képes legyen ellentállani. Az épületek magassága nem lehet több, mint amennyi az ucca szélessége. Kivétel csak a kereskedelmi negyedben van, ahol az épület az ucca szélességénél egy emelettel lehet magasabb.

— Megérkezett Belgrádba az orosz kereskedelmi bizottság. Belgrádból jelentik: Jugoszláviába pénteken érkezett meg az a szovjetbizottság, amelyet a kereskedelmi és hajózási egyezmény becikkelyezéséről szóló okirat aláírásával és a pótkönyv elkészítésével bíztak meg. A szovjet bizottságot Markovics külügyminiszeri tanácsos és más előkelőségek fogadták. A szovjet küldöttség délelőtt a jugoszláv külügyminisztériumban kicserélte a kereskedelmi és hajózási megállapodás becikkelyezett okmányait. Ezután a külügyminisztériumban szűkebb körű ebédet adtak a szovjet bizottság tiszteletére. A küldöttség előreláthatólag már ma este elutazik Szófiába. (Rador.)

— Anglia felkészül a polgári védelemre. Londonból jelentik: Az angol belbizottsági minisztérium közölte, hogy a mostani helyzetben bármikor szükségessé válhatik a polgári védelem szolgálatba állítása. Ezért szükséges, hogy a polgári védelem tagjai mindig készen álljanak a szolgálat teljesítésére. (Rador.)

— Svédország katonai intézkedései. Stockholmból jelentik: Hanson miniszterelnök kijelentette, hogy Svédország azért volt kénytelen katonai intézkedéseket fogantatni, mert a békét kívánja fenntartani Svédországot semmiféle veszély nem fenyegeti és semlegességét mindkét hadviselő fél biztosította. A fogantatott intézkedéseket mégis fenn kellett tartani, mert Svédországnak biztosítani kell területének sérthetlenségét. (Rador.)

— Június 15-ig meghosszabbították a részvények illetékadójának befizetését. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium 1940 június 15-ig meghosszabbította a bemutatásra szóló részvények 0.50 százalékos évi illeték fizetésére engedélyezett határidőt.

— Kölcsönösen jóváhagyták a román-magyar kereskedelmi egyezményt. Bucurestiből jelentik: A magyar-román kereskedelmi árucserforgalmat módosító egyezményt, mint ismeretes május elején írták alá. Az egyezményt most úgy a magyar, mint a román kormány jóváhagyta. Annak legfontosabb része a román piacot érdeklő magyar árubehozatal, valamint az ennek ellenében Romániából szállítandó kőolaj, fűrészárú és kukorica képezi.

NIPPON kerthelyiség és kert-bár

(ezelőtt LLOYD-kert) teljesen újjáépítve és berendezve, új vezetés alatt

szombaton este megnyílik

Fővárosi műsor! 2 elsőrangú zenekar.
Schönberger Pál, a kiváló jazz-zongorista vezetésével. — Gratar-különlegesség.

— MEGHOSSZABBÍTOTTÁK AZ ELELMI-SZER-ÜZLETEK ZÁRÓRÁJÁT. Bucurestiből jelentik: A munkaügyi minisztérium rendelete megengedi, hogy a fűszer, hentes, tej-üzletekben és borlerakatokban a déli és esti zárórát 15 perccel meghosszabbítsák és az üzlettulajdonosokat ne büntessék meg, ha az üzletfeleket ez alatt az idő alatt kiszolgálják.

— Nyilvános helyiségek zárórarendje. Bucurestiből jelentik: A munkaügyi minisztérium megállapították a korcsmák, éttermek, bodegák és sörözők vasárnapi, valamint ünnepnap záróráját. A városi és községi korcsmák, bárhol is legyenek, déli 12 órától 19 óráig tarthatnak nyitva. Azok a korcsmák, amelyekben ételket is felszolgálnak, déli 12-től este 9-ig tarthatnak nyitva a városokban, községekben pedig 12 órától 19 óráig. A bodegák vasárnap déli 12 óráig zárva maradnak. Az éttermek és sörözők egész nap nyitva tarthatnak.

— Rebreanu Liviu és Serban Mihai volt miniszter a román akadémia tagja. Bucurestiből jelentik: A román akadémia legutóbb tartott ülésén mondotta el székfoglaló beszédét Rebreanu Liviu neves román regényíró. Az ülésen az akadémia levelező tagjává választották Serban Mihai volt minisztert, a kolozsvári mezőgazdasági akadémia rektorát.

— Módosították a bírák hitelbentári törvényét. Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap legutóbbi számában törvényrendelet jelent meg, amely a bírák hitel és gazdasági pénztárának szervezeti törvényét megváltoztatja.

Iz'etes házikoszt

kapható 50 leitől kezdve házon kívül a

Victoria étteremből

IV. Str. I. Bratianu 27.

PALMA

MINDIG CSAK

PALMA

MARAD!

FELÜLMULHATATLAN

MINŐSÉGI

— Június elsején ül össze Belgrádban a Balkán szövetség gazdasági bizottsága. Az Avala ügynökség közli: A Balkán szövetség gazdasági bizottsága június 1-én Belgrádban összeül. Az ülészakot Cincár-Markovics nyitja meg és a munkálatok 6 napig fognak tartani. Közben a román, török és görög bizottságok felkeresik Oplenacot és az Avala hegyet. (Rador.)

— Fokozzák az angol széntermelést. Londonból jelentik: Az északfranciaországi szénvadászok elvesztése következtében az angol kormány intézkedéseket fogantatott az angol széntermelés fokozására, hogy a hiányt pótolhassák. Az eddig üzemen kívül álló bányákat ismét megnyitották. (Rador.)

— A jugoszláv állam megvette a belgrádi rádiót. Belgrádból jelentik: A belgrádi rádió-állomás, amelyet eddig angol tőkés vállalat kezelte, a jugoszláv állam birtokába ment át 6,625.041 dinár ellenében.

— UJZEELAND PARLAMENTJE TITKOS ÜLÉST TART. Wallingtonból jelentik: Ujzeeland miniszterelnöke közölte, hogy a törvényhozás június ötödikén titkos ülést tart, a helyzet megvitatása végett.

Szováta

női bajok, rheuma, bronhitis ellen. Villa MADELEINE, kítűnő szobák, olcsó árak.

(—) Házasság. Cimponeriu Miklós és Kovács Zsuzsa házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

(—) Orvosi hír. Dr. Simonsitz G. nőgyógyász, szülész hazaérkezett és újból rendel délelőtt 9-11, délután 3-5-ig Timisoara I., Str. Alba Iulia 5. Telefon: 11-44.

(—) Árlejtések érdeklődők nélkül. A királyi helytartóságon tegnap különböző munkák végzésére és szállításokra tizenhat árlejtést akartak megtartani. Tizenöt árlejtést azonban el kellett halasztani, mert azokra nem jelentkezett résztvevő. Így nem akadt árlejtés a Herkulesfürdőn építendő tisztviselői otthonra sem, amelynek költsége pedig közel jár a három millió leihez. A helytartóságon az a vélemény alakult ki, hogy az árlejtésekre azért nincsen jelentkező, mert az építési anyagok napról-napra drágulnak, másrészt pedig a katonai összpontosítás miatt nincs elegendő munkaerő. Az egyetlen tegnap megtartott árlejtésen a helytartóság egy tehergépkocsit vásárolt az egyik megyei kőbánya részére.

A villamosbérletek csak a jövő hónapban drágulnak

Megírtuk, hogy a városi villamos vasutnak az egy szakaszra érvényes három leies jegyein kívül június elsejétől kezdve valamennyi egyszeri utazásra jogosító jegye egy leiel drágul. Tekintettel azonban arra, hogy a villamos vasutnak a régi jegyekből még nagy készletei vannak, egyelőre ezeket adják ki egy leies többlettárral. A bérletjegyek — miként jelentettük — csak július elsejével lesznek drágábbak. A városi tisztviselők és alkalmazottak havi villamos bérleteinek ára változatlan marad. Diákok és köztisztviselők bérlete kétszeri utazásra 125, négyszeri utazásra 250, magánalkalmazottak bérlete napi kétszeri utazásra 200 lei, négyszeri utazásra 400 lei lesz. A korlátlan bérlet árát az eddigi havi 500 leiről 600 leire emelik.

(—) **Értekezlet a helytartóságon.** A királyi helytartóságon Marta Alexandru dr. helytartó elnökle alatt értekezlet volt, amelyen Ciupe Gheorghe dr. vezértitkár, valamennyi vezérfelügyelő, felügyelő és a Temes tartomány öt megyéjének prefektusai vettek részt. Az értekezleten meghallgatták valamennyi szakfelügyelő jelentését és alaposan megvitaták azokat.

(—) **Jézus legszentebb Szívének ünnepe.** A katolikus egyház tegnap ünnepelte meg Jézus szent Szívének ünnepét. Ebből az alkalomból — amely nap egyúttal a májusi ájtatosságok utolsó napja is volt — a gyárvárosi plébániatemplomban délelőtt kilenc órakor Rech K. Géza apátolébános nagymisét celebrált. Jézus szent Szíve ünnepén az erzsébetvárosi plébániatemplomban is volt nagymise. Az erzsébetvárosi egyházközség holnap, vasárnap üli meg Jézus szent Szíve tiszteletére templomi búcsúját.

(—) **Beiktatták a munkakamara oravicai osztályának vezetőségét.** A munkakamara oravicai osztályának vezetőjéül Malaescu A. mérnököt, vezetőségi tagokul a munkaadók részéről Zarkula Andreit, a munkások részéről Patera Antalt nevezték ki. Az új vezetőség beiktatása Seraciu Pavel krassómegyei prefektus és Roscoban Gheorghe temesvári munkakamarai elnök jelenlétében ment végbe ünnepélyesen.

(—) **Népközségi alakuló közgyűlések.** A józsefvárosi magyarság vasárnap, június 2-án délelőtt tizenegy órakor a Magyar Ház nagytermében alakítja meg a Magyar Népközség tagozatát. Ugyanazon nap délután hat órakor Rónac magyarsága az Illés-féle vendéglőben tartja meg a népközségi tagozat alakuló közgyűlését.

(—) **A megyei nemzeti gárdák felülvizsgálása.** Madancovici Nicolae ezredes, a nemzeti gárdák Temes tartományi parancsnoka, a múlt napokban felülvizsgálta Zsombolya, Nagykomlós, Kiskomlós, Máriafield, Óbessenyő, Óbéba, Csánád, Nagyszentmiklós, Egres, Nagyszentpéter, Sáralfalva, Pészak, Lovrin, Sándorhaza, Kisbecskerek és Billéd községek nemzeti gárdáit.

(—) **A szabadban való fürdés újabb áldozata.** Reitzen János, nyolc éves nagyszentmiklói fiú a község határában az egyik vízzel telt gödörben fürdött és a vízbe fulladt.

(—) **Megerősítette a törvényszék a merénylő munkás letartóztatását.** Megírtuk, hogy Liptay András, zsombolyai munkás, a Bohn-féle téglagyár volt alkalmazottja a zsombolyai járásbíróóság folyosóján megtámadta és késsel súlyosan megsebesítette Ündis Mihály gyárigazgatót, akit súlyos sebével szanatóriumban ápolnak. Liptayt a csendőrség őrizetbe vette és bezáratotta a temesvári ügyészséghez. A vizsgálóbíró Liptay András gyilkosság kísérlete miatt letartóztatta és vizsgálati fogságba helyezte. Letartóztatásának ügye tegnap került a törvényszék elé, amely azt megerősítette.

(—) **Légvédelmi szempontból összeírják a város lakosságát.** A városi légvédelmi hivatal tisztviselői a jövő hét folyamán kezdik összeírni a lakosságot a légvédelemmel kapcsolatos intézkedések szempontjából. Összeírják a hét éven alóli gyermekeket és a hatvan éven felüli öregeket, akiket szükség esetén elszállíthatnak. Összeírják azokat is, akik esetleg szükség esetén a város környékén kívánnak tartózkodni. Külön jegyzék készül azokról, akik katonai állásuk vagy foglalkozásuk és légvédelmi beosztásuk következtében a városban maradnak. Végül jegyzéket készítenek azokról, akik a légvédelmi munkálatokban önként részt venni kívánnak.

(—) **Az evangélikus egyház hírei.** A temesvári evangélikus egyházban holnap, vasárnap déli tizenkét órakor az istentisztelet végeztével rendes évi közgyűlés lesz a mult évi zárszámadások és folyó ügyek elintézésére. Az egyház a közgyűlésre ezuton is meghívja híveit. Holnap, vasárnap délután három órai kezdettel evangélikus istentisztelet lesz a rónáci hívek részére a rendes gyülekezeti helyen. Szolgál Argay György esperes. Hétfőn este 8 órai kezdettel tartják a rendes havi presbiteri konferenciát, amelyen Argay György esperes tart előadást: Ami a bibliából kimaradt címen.

„Cenzurázva“

Az egyik párisi kisvendéglő falán egy csendélet függött. A festmény inycsiklandozó pastétomot ábrázolt. A vendéglő látogatói a hústalan napokon kifogásolták a festményt, amely felesleges módon felkeltette étvágyukat. A vendéglős ezért hústalan napokon leakasztotta a képet a falról, hogy a húsos napokon újból felakassza. Rájött azonban, hogy ez fáradtságos munka és ujabban egy nagy papírral fedte be hústalan napokon a képet. A papíron ez az egyetlen szó áll: „cenzurázva“.

(—) **Utjavítás állatok lábtöréseivel egybekötve.** A városi mérnökség emberei a Duca-utnak a józsefvárosi pályaudvar közelében levő részén nagy kövezetjavításba fogtak. Evégből a kövezetet több helyen felszedték és a támadt gödröket ideiglenesen deszkával fedték be. A deszka azonban vékony és a rajta áthaladó állatok alatt beszakadt. Ezen az utszakaszon eddig két tehén és egy ló szenvedett lábtörést. Helyes volna, ha a munkások a gödröket erős pallóval fednék be.

(—) **Szünetelő vonatok.** Megírtuk, hogy a vasuti vezérigazgatóság több vonatjáratot ideiglenesen beszüntetett. A szünetelő vonatok között van a Temesvárról délután 16 óra 27 perckor induló személyvonat is. Szedési hiba folytán tévesen úgy jelent meg, mintha a 18.27 órai vonat szünetelne, holott ilyen vonat nem is szerepel a menetrendben. Az este 19 óra 50 perckor Temesvárról Aradon át Nagyváradig közlekedő személyvonat változatlanul forgalomban maradt.

(—) **Halálozások.** Meghaltak: Rösenfeld Ferenc kilencven éves kereskedő, Gruion Sergius hetven éves, Fileaga Nicolae hetvenhét éves munkás.

(—) **Születések:** Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Koch Juliana, Keller Gertrúd, Valan Ioan, Szép Iona, Szopuch Ferenc, Sofer Móríc, Ciungu Cornelia Doica Elna, Szappanos László.

Színház, Művészet

Kamarahangverseny a városi kulturpalotában

Nagyszámú érdeklődő közönség jelenlétében, a legteljesebb siker jegyében zajlott le a városi Kulturpalota nagytermében kitünő temesvári muzsikusaik második kamarastélye. Első szám Schubert triója volt, amelynek szépségeit a legnemesebb felfogásban juttatták érvényre az előadó művészek. A zongoraszólamot Freund Leó játszotta, a hegedűt Erdély Lajos dr., a csellót Goriantiu Doro. Ezután Secosan Humita Sylvia tanárnő énekelte Gretry, Chopin—Viardet, Rossini és Bizet dalait. A művésznő az előadás minden finom adományait bírja. Leheletszerű gyöngédséggel énekelte a legtökéletesebb zenei érzékenységet követelő melódiákat. Koloratúrája tökéletes, technikai készsége maradéktalanul érvényesült. A közönség viharos tapsaira, ráadásal is szolgált. Dragoi Sabin tavaszi dalát énekelte, ezt a megindítóan szép, csupaszív zenét, amely tele van gyermeki tisztasággal és őszinteséggel. Nagyon szeretnénk, ha ezzel a kis remekművel még találkozniánk további hangversenyek folyamán, mert igazi

élményt jelentett számunkra. Händel brácsa-szonátája Brandeisz Józsefben talált hivatott megszólaltatóra. Händel elmélyedő költészete bizonyos mértékben Bach zenéjével rokon és Brandeisz zenei lényében különös visszhangra talált a barokk lelkiesség. Így legtisztább értelmezésben, teljes antik formaszépségben kaptuk ezt az ódon művet, amelynek zongoraszólamát Freund Leó játszotta hasonló áthihlettséggel. A műsor utolsó száma Franck Caesar F-moll ötöse volt, amelynek zongoraszólamát Freund Leó játszotta, a hegedűt Suciu Ion és Erdély Lajos dr., a brácsát Brandeisz József és a csellót Goriantiu Doro. Mindannyian egyetlen zenei testté olvadva közvetítették számunkra a modern francia zene atyjának ezt a különös szépségű, előadásban igen igényes művét. Freund Leó gazdag lelkiséggel csodálatos szépségben játszotta a zongoraszólamot. A közönség az egész est folyamán áthevülten tapsolt és az ének művésznőnek virágokkal is kedveskedett. (F)

A Thalia szombati és vasárnapi bucsuelőadásai

A Thalia operettegyüttese holnap, vasárnap fejezi be temesvári vendégtájkát és addig még szombaton és vasárnap is két-két előadást tart. Szombaton este még egy premiért is hoz. Ma, szombaton délután először kerül színre olesó helyárrakkal a Handabanda című revüoperett újdonás. Este kilenc órakor pedig a Lovasparádénak lesz a bemutató előadása. A Lovasparádé, amelynek remek szövegkönyvéhez Kiszely Gyula, a neves magyar zeneszerző komponált hangulatos, invenciózus modern muzsikát, a vendégtájk eddig sikerrel bemutatott darabjai között is feltűnést fog kelteni. A nagyszerű szereposztásban színrekerülő darabot Gróf László rendezzi és Szabó Ica vezényli. Vasárnap délután há-

romnegyed hét órakor megismétli a Túl a Nagykrivánon előadását, este negyed tíz órakor pedig a társulat bucsuelőadásaként újra a Lovasparádé kerül színre.

AZ UTOLSÓ ELŐADÁSOK.

Június 1. szombat délután 5 órakor: Handabanda (Olesó helyárrakkal.)
Június 1. szombat este 9 órakor: Lovasparádé. (Operettbemutató.)
Június 2. vasárnap délután háromnegyed hét órakor: Túl a Nagykrivánon.
Június 2. vasárnap este egyegyed tíz órakor: Lovasparádé. (Az együttes bucsuelőadása.)

A városi kertmozik megnyitása

CAPITOL ma szombaton este negyed 10 órakor szenzációs programmal megnyílik

KÖZGAZDASÁG

A vállalatoknak likvidálni kell a magánkölcsonöket.

Csak bankok fogadhatnak el betétet vagy letétet

Nemrégiben a pénzügyminisztérium rendelete jelent meg, amely szerint azok a vállalatok, amelyek nem jogosultak bankügyletek folytatására, nem fogadhatnak el betéteket vagy értékpapír letéteket, különben a banktörvény 57. szakaszában említett szankciók alá esnek.

A rendeletnek nagy jelentősége van a gyakorlatban. Igen sok cég könyvében szerepelnek magánkölcsonszámlák, magánosok, rokonok készpénzkölcsonnei. Gyakori eset, hogy valamely cégtag a társasági tőkén felüli kölcsönt ad a társas cégnek. Más esetben valamelyik társ, vagy tisztviselő értékpapír letétet tesz le a szerződéses kötelezettség garantálására, vagy pedig tisztviselői nyugdíjalapot kezel a társaság. A minisztérium most általános rendelkezést adott ki, de véleményünk szerint ez csak a banktörvény 1. 2. és 33. szakasz korlátain belül hatályos, vagyis a magánosok kölcsonnei csak az üzletszerűség

fennforgása mellett tiltottak, vagyis ha azok után kamatok járnak.

Az ilyen kölcsonöket rövidesen likvidálni kell, de a pénzügyi hatóságoknak számolni kell azzal, hogy a visszafizetés csak olyan ütemben történhetik, amely nem fenyegeti a kölcsönt igénybevevő vállalat létérdekeit. Valószínű, hogy e kérdésben — írja az Argus — Mitita Constantinescu pénzügyminiszter újabb intézkedéssel világítja meg a helyzetet.

A rendelkezés célja az, hogy a gyümölcsöző tőkék ne vonassanak el a bankoktól és így azok megoldhassák feladataikat a forgalom hitelezésében. E tekintetben az utóbbi időben javul a tendencia. A pénzügyminiszteri rendelet voltaképpen a banktörvény rendelkezéseinek realizálása és a banktörvény szelleme az, hogy a betétek kezelése felső ellenőrzés alá jusson és a hitelezés biztonsága növeltesse.

Igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok jutalékilletéke

A bélyegtörvény 15. szakaszának 4. paragrafusa szerint a részvénytársaságok igazgatói és felügyelőbizottsági tagjai a tantiémek után 1.68 százalékot tartoznak fizetni. Ezen illeték bírság nélkül június 20-ig fizetendő, később már kihágási bírságot vetnek ki. A kérdés kapcsán a pénzügyminiszter a központi pénzügyi bizottság 1940 február 20-iki határozatának megfelelő rendeletet adott ki, amely szerint ha a társaság egyik tisztviselője igazgatósági tagsági tiszttel tölti be, úgy az 1.68 százalékos illeték minden remuneráció után fizetendő, amely akár a személyzeti fizetési számlán akár mint napidíj, tantiéme, jutalék elnevezés alatt előfordul, mivel nem állapítható meg, hogy ezen elnevezések alatt nyert összegből mennyi esik valójában az igazgatósági tantiémre. A rendelet közli, hogy amennyiben a vállalat akár az állam, akár más vállalat részéről igazgatósági vagy felügyelőbizottsági tagot delegálnak, úgy ennek díjai is az említett illeték alá esnek.

— A Mica 137 millió nyereséget mutat ki. A Mica, az ország egyik legjövődelmesebb vállalkozása, a napokban tartotta meg huszadik évi közgyűlését. Az igazgatóság beszámolt arról, hogy a vállalat a múlt évben 137 millió lei tiszta nyereséget ért el s abból részvényenként 75 leies nettó osztalékot fizetnek. Igaz ugyan, hogy ez az osztalék jelentősen kisebb, mint tavaly, amikor 125 leit kaptak a részvényesek, azonban a vállalat ez évben különös kedvezményben részesíti részvényeseit. A Mica tavaly alapítókemelését hajtott végre. Amint az igazgatósági jelentés megemlíti, az új kibocsátású részvényekből 125.000 darabot a régi részvényesek között osztanak ki, még pedig abban az arányban, hogy minden hét régi részvényre egy újat adnak. Ezeknek az új részvényeknek az ára fejében mindössze 525 leit számít fel a Mica igazgatósága — a részvények névértéke ugyanis 500 lei. Minthogy pedig a Mica részvényeit ma 1200 lei felett jegyzi a tőzsde, a részvényesek minden egyes részvény után kerekén hétszáz lei ajándékhoz jutnak.

— Két lei a mozijegyilleték. A pénzügyminisztérium 63.726 — 1940 számú rendelkezésével, — amely a Hivatalos Lap május 17-ik számában megjelent, módosul a nemzeti mozilapról szóló törvény több szakasza. A módosításnak megfelelően a mozijegyek után ezentúl jegyenként 2 leies illeték fizetendő a nemzeti mozi-alap javára, vagyis az eddigi 1 leies illetéket a duplájára emelik. A fenti rendelkezés május 20-iki hatállyal lépett életbe. A rendelet figyelmezteti a pénzügyigazgatóságokat, hogy a mozik kötelesek a már megvásárolt és fel nem használt jegytömbök után a különbözetet megfizetni. A mi pedig a további mozijegyek eladását illeti, a mozik természetesen kötelesek a közönségtől az emelt magasabb 2 leies illetéket behajtani.

— A kismalmok forgalmi adó mentessége. A pénzügyminiszter 426.291 és 471.529 számú rendeletével elrendelte, hogy a parasztmalmok csak akkor részesülhetnek a forgalmi adótörvény 9. szakaszában foglalt mentességben, ha a Kismalmok Szövetsége igazolja, hogy a kérdéses malom csak vámörrellel foglalkozik. A minisztérium hozzájárult ahhoz, hogy akik ezt az igazolványt nem tudják beszerezni, a községi előjáróság bizonyítványát mutassák fel, amelyet azonban láttamozni kell a kerületi adófelügyelővel.

— Kereskedelmi társaságok ipari műhelyei. Az utóbbi időben többen érdeklődtek a munkaügyi minisztériumban aziránt, hogy szövetkezetek, társulatok, vagy kereskedelmi társaságok milyen feltételek mellett nyithatnak ipari üzemeket. A minisztérium 7135—1940. számú rendeletében, tisztázza a fenti kérdést. A minisztérium közli, hogy a módosított ipartörvény 23. szakasza értelmében szövetkezetek, társulatok, vagy kereskedelmi társaságok ipari műhelyeket, vagy üzemeket csak akkor nyithatnak, ha ezekben 10 alkalmazottnál többet, vagy 20 lóerőnél nagyobb energiával dolgozó gépeket foglalkoztatnak. Ezekben az üzemekben minden osztály élén mérnök, vagy mesterkönyvvvel rendelkező szakember kell álljon. A minisztérium figyelmezteti az érdekelteket, hogy ez az intézkedés a már működő hasonló üzemekre is vonatkozik és azok csak abban az esetben folytathatják működésüket, ha eleget tesznek a fenti intézkedések követelményeinek. A tíz alkalmazottnál és 20 lóerőnél kisebb energiával dolgozó, géppel rendelkező üzemek csak abban az esetben működhetnek az ipartörvény 156. szakasza értelmében, ha az üzem tulajdonosa mesterkönyvvvel és iparendéllyel rendelkezik.

(=) A banati gabonaárak. A temesvári piacon a gabonaárak a következők: Búza 620, tengeri 520, zab 620, tökmag 1475, napraforgómag 900 lei. A piac csendes, üzletkötés alig van.

(=) A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) 107% felárral: angol font 851.80—877.37, dollár 211.65—217.97, svájci frank 47.40—48.85, palesztinai font 852.84—878.40, egyiptomi font 373.54—399.78. Devizák 38% felárral: angol font 567.87—582.08, svájci frank 31.61—32.57, francia frank 3.24—3.31, márká 49—50, olasz líra 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27, (felár nélkül) cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nélkül) török líra 82.92—92.

A vendégsereg szemeláttára agyonszurta iszákos feleségét egy elkeseredett férj

A krassómegyei Ogerlistye községben lakó Craia Iie gazdánál az elmúlt év november 5-én házszenelés volt. Ezen résztvevő Petrici Lazar gazdálkodó felesége is. A nagyszámú vendégsereg már emelkedett hangulatba volt, amikor megjelent a mulatságon Petrici Lazar, aki hazahívta feleségét. Az asszony azonban rábirta a férjét, hogy vegyen részt ő is a mulatságon. Mindketten nekiláttak az ivásnak és a mulatozásnak, amely este nyolc órakor érte el tetőfokát. Amikor lehangosabb volt a jókedv, Petrici hirtelen felkelt helyéről, kiment a konyhába, ahol néhány percig tartózkodott. Azután visszament a mulatozók közé és villámgyorsan kést rántva, a vendégek szemeláttára szúrta feleségét. Az asszony vértől borítva a földre esett és nyomban meghalt. A hitvesgyilkos gazdát a vendégek lefegyverezték és átadták a csendőrségnek. Tegnap tárgyalta az ügyet a temesvári büntetőtábla. A tárgyaláson a vádlott elmondotta, hogy felesége, akivel húsz évig élt együtt, iszákos volt

és emiatt a családi élete valósággal kálvária volt számára. A házszenelés napján felesége már reggel eltűnt hazulról és amikor érte ment, hogy hazahívja, már lázott rajta az ital hatása. Hiába kérlelte, menjenek haza és készítsen ételt a számára, az asszony nem tudta az ivást abbahagyni. Kényszerűségében ő is ott maradt a mulatságon és egész nap éhezett, abban a reményben, hogy felesége mégis hazatér vele. Este azonban elhagyta a türelme és olyan harag fogta el, hogy kiment a konyhába, kést vett magához és azzal leszúrta feleségét.

A vádlott és a tanúk kihallgatása után a perbeszédre került a sor. Az ügyész a vádbeszédben azt kérte, hogy a vádlottal szemben alkalmazkazzák a törvény teljes szigorát, míg a védő, Lántia Liviu dr. ügyvéd az enyhítő körülményekre hívta fel a bíróság figyelmét. A büntetőtábla elfogadta a védő érvelését és Petrici Lazart öt évi fegyházra ítélte.

LATOGASSA MEG

Budapestet

a Duna királynőjét

a gyönyörű fekvésű fürdővárost

Felvilágosítással szolgál:

Budapest Székesfőváros

Idegenforgalmi Hivatala

Budapest, V., Deák Ferenc-u. 2.

Telefon: 181-213, vagy 181-349

— Mindig a vevő viseli a nemzetvédelmi adót. A pénzügyminisztérium által a két százalékos nemzetvédelmi adó ellenőrzése alkalmával megállapítást nyert, hogy egyes esetekben a cégek nem helyezik számlába a két százalékos adót, de a fizetkönyvvel igazolták, hogy a bélyeget mégis lerótták. Indokolták ezt azzal, hogy a közönség egy része nem tűri az adó levonását és azt a kereskedő inkább sajátjából viseli. Így tehát kétszer röjja le az árú után a nemzetvédelmi adót, egyszer mint vevő, egyszer mint eladó. Némely vevő azt is felhozta, hogy abból, hogy a kereskedő lesz az adó elkerülése miatt megbírságolva, látható, hogy ez az adó a vevőre nem hárítható át. Ez az érvelés téves és ellenkezik a törvény rendelkezésével. A minisztérium felhívja a közönséget, hogy ne ellenesse a két százalékos adó lefizetését, mert ez a nemzeti érzés ellen való.

— Ez év végéig forgalomban maradnak a mostani egy leiesek. Legutóbbi számunkban röviden közöltük, hogy a kormány új egyleies értéket hoz forgalomba. Az erről szóló minisztertanácsi jegyzőkönyv — amely a Hivatalos Lap május 29-i számában jelent meg — a következő főbb intézkedéseket tartalmazza: A jelenleg forgalomban levő egyleieseket június 1-től kivonják a forgalomból és ugyanakkor forgalomba kerülnek az új egyleiesek. A bevonás ez év végéig tart és az 1941 évben a jelenlegi egyleiesek nem lesznek tovább forgalomképesek, azonban 1941 április 1-ig adóban elfogadják. A forgalomban levő 200 millió darab egyleies helyett most csak 150 millió darab új egyleiest hoznak forgalomba, az ötven millió differenciáért más fémpénzeket adnak. Az új egyleieseket azokból a rézötvetekből verik, amelyek a Mihai-fejes 20 leiesek bevonása által állanak a pénzverde rendelkezésére, vagyis az új egyleiesek színe olyan lesz, mint a jelenleg forgalomban levő öt leieseké, azonban ennél kisebb méretűek lesznek. Az ötvetet összetétele 800 ezrelék réz, 190 ezrelék cink és 10 ezrelék nikkel. Az új pénz sulya 2.75 gr. levonva 0.15 gr.-os toleranciával, átmérője 18 mm.

— A Banca Nationala nem fogad el csekket az exportőröktől. A jegybank utasítást adott, hogy az exportőrök az exportdeviza ellenértéket a jegybankhoz csak készpénzben fizelhetik ki és nem csekkekben. Kivételesen a kikötői vámhivatalok elfogadhatnak csekket, amennyiben az valamely korlátlan hittel bíró bank elfogadmányával vagy forgatmányával van ellátva.

SPORTSESEMÉNYEK

Egyidőben kell megkezdeni a magyar bajnokságra döntő kihatással bíró mérkőzéseket

A magyar szövetség miniszteri biztosa féltékenyen őrködik a bajnoki labdarugó mérkőzések sport-szerűségének biztosításán. Különösen indokolt ez a mai, kiélezett magyar bajnoki hajrában, amikor egyetlen gólon fordul meg a bajnokság sorsa. A sportszerűség mindenekelőtt való szemmel tartása szülte a legújabb intézkedést is, amelyről a következő táviratban értesítették valamennyi érdekelt

egyesületet: „A június 2-án sorra kerülő Kispest — Újpest, Hungária — Gamma és Taxi — Ferencváros nemzeti bajnoki mérkőzések kezdési időpontját egyöntetűen pontosan 1/6 órában állapítom meg. Gidófalvy.” A Ferencváros, Hungária és Újpest tehát egyidőben minden erejét beleadva kell, hogy küzdjön vasárnap.

Sporthírek mindenfelől

A Rapid leszerződött Slivatot. Az aradi munkáscsapat kitűnő hátvédje iránt az utóbbi időben az UDR is érdeklődött. Közben azonban tudomására jutott a resciai csapat vezetőségének, hogy Slivatot a Rapid FC szándékszik szerződtetni, mire az UDR lemondott arról, hogy a válogatott hátvédet átigazolassa.

Verséget szenvedett a Juventus. A Juventus csapata csütörtökön játszotta le Galatiban a Gloria CFR elleni mérkőzését, amely 3:1 arányban a galatii együttes győzelmével végződött.

Gerevich vezet a magyar ladvivók közt. Gerevich, a MAC kiváló versenyzője, a MAC Hősök emléktornáján aratott győzelmével az első helyre került az idei ranglistán. A helyzet a következő: 1. Gerevich MAC 25 pont, 2. Berczelly HTVK 20 pont, 3—4. Maszlay és Kovács HTVK 17 pont, 5. Rajczy dr. BEAC 16 pont.

Asbóth és Szigeti nem mehet Amerikába. Asbóth Józsefet és Szigeti Ottót az amerikai teniszszövetség többhónapos portyára hívta meg. A játékosok rajt-engedélyt kértek a magyar szövetségtől, a szövetség azonban a kérelmet elutasította. Szigeti Ottó különben akkor sem utazhatott volna el, ha a szövetségtől megkapta volna a rajtengedélyt. Hivatalában ugyanis közölték vele, hogy hónapokra semmi szín alatt sem nélkülözhetik. A lemondó táviratot már elküldte a magyar teniszszövetség.

Román játékezők a kis KK mérkőzésén. A román központi bíróbizottság összesen öt játékezőt jelölt a Duna Kupa mérkőzésekre. Ugyanezek a játékezők kapnak megbízást és küldhetők ki a kis KK mérkőzések vezetésére is, számuk azonban hatra szaporodott, mert a bíróbizottság Kroner Emilt is jelölte. Ezek szerint román részről Radulescu Costel, Ceureanu Iancu, Tica Iliescu, Piky Kroner, Emil Kroner és Russu Gabriel dr. vezethetnek Duna Kupa és kis KK mérkőzéseket.

A Hungária megővta az Újpest elleni mérkőzést. A Hungária vezetősége megővta az Újpest ellen 3:3 arányban döntetlenül végződött bajnoki mérkőzést. Az Újpest második — szerinte jogtalanul megadott — gólja miatt. A Hungária részéről kijelentették, hogy bíznak a miniszteri biztos igazságos ítéletében és igazat ad a Hungáriának. A Hungária vezetőségének véleménye szerint ezzel a szerintük jogtalanul megadott góllal ütötték el a csapatot a győzelemtől és talán a bajnokságtól is. Az óvásban a mérkőzés újrajátszását kérték. Az egyes bíró már meg is hozta döntését és elutasította a Hungária óvását, mivel bírói tévedés miatt nem lehet óvást emelni.

Rádió

Szombat, június 1.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12.00: Időjárás, vízállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Szórakoztató hanglemezek. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: Xilón számok. 13.50: Hanglemezek. 14.00: Rádió ujság. 14.20: Hanglemezek. 15.00: Az országőrök hete, előadás. Rádió Románia. 18.00: Országőrök órája. 19.00: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01: Turisztikai kronika. 19.16: Nyugati egyházi zene hanglemezről. 19.55: Magyar nyelvű hírek. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 20.05: Előadás. 20.25: Stefanescu George énekel. 20.45: Rádió ujság. 21.05: A rádió postája. 21.20: A Luceafarul tánczenekar. 22.10: Rádió ujság, sport. 22.30: Könnyű és tánczene hanglemezről. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.40: Torna. 8.00: Hírek, hanglemezek. 11.00: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 12.10: Nemzetközi vízjelző szolgálat. 13.00: Időjárásjelentés. 13.10: Közvetítés Szegedről, Szegedi Ipari Vásár megnyitása. 13.40: Hírek. 13.55: Énekkari hangverseny. 14.20: Időjelzés, időjárás és vízállásjelentés, hírek. 18.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Zsögön Lenke énekel. 18.45: Előadás. 19.15: Mursi Elek cigányzenekara muzsikál. 19.55: A magyar labdarugók szövetségének előadása. 20.15: Hírek. 20.25: A Rádióélet vídám tarka estje. Közben 21.35: Angol nyelvű előadás. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: A rádió szalózenekara. 24.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Kacsari Pista cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 18.15: A Szociális Misszió Társulat előadása. 19.45: Mezőgazdasági félóra. 20.30: Hanglemezek. 21.00: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: Felvinci Takács Alice heggedül. 21.55: Előadás. 22.20: Bura Sándor és cigányzenekara muzsikál. Közben 22.50: Időjárás.

Hirdessen a Déli Hírlapban

A NAGY ÚR

Írta: Ifjabb KUBÁN ENDRE.

József az ablakhoz siet és kinyitja. A dolgozószobájának ablakából a Burg kertjébe lát, ahol az őszi szél csavarja meg a fákat. Milyen jó is lenne az uralkodás és temérdek mérgező helyett hajóra szállni és délre utazni... Tengerre, napfényes szigetre, ahol örökké süt a nap és meleg van. Talán a kőhőge is elmúlna...

Kopogtatnak az ajtón. Már megint zavarják. Sohasem lehet egyedül.

Alázatosan hajlongva titkára jön.

Leülteti és diktálni kezd:

1. A jobbágyrendet, mely alattvalóink nagyrésze számára kötöttséget jelent, a mai naptól fogva megszüntetjük. A jobbágyi elnevezés használatát szintén megtiltjuk. Elrendeljük, hogy mindenki, nemzetiség és felekezeti tekintet nélkül szabad embernek tekintessék.

2. Elrendeljük, hogy a latin nyelv helyett, mely késleltetője és keréktörője a gyors közigazgatási munkának, a német nyelv vezettessék be.

3. Minden alattvaló saját akaratából házasodhat „nősülhet”, pályát választhat és költözködési joga biztosítva van.

A diktálást abbahagyta. Mára elég. Ismét láza van. Ágyba kellene feküdnie. De nem lehet. Dél-előtt még kihallgatáson kell fogadnia a külföldi követeket.

WESSELÉNYI MIKLÓS OTTHON

Zsibó urat, Wesselényi Miklóst mélyen lecsújtatták József rendeletei. Nem a jobbágykérdés miatt habordott fel, mert tiszta, világos perceiben maga is azon főurak közé tartozott, akik érezték, hogy a parasztság helyzete, a föld népének élete javításra szorul.

Szigorúan büntette tisztartóinak tulakapasait és minden alkalommal az elesettek pártjára állott. Ebben feleségének is nagy szerepe volt, mert mint halotta, Heléna éjszakánként gyakorta elhagyta a kastélyt, és hajdúja kíséretében beteg, szegény jobbágházakat keresett fel, ahová ételt és ruhaneműket vitt.

Vad és fékezhetetlen természete nem tűrt azonban maga felett semmilyen önkényeskedést. Erdélyi rendi törvényeit féltette, az országgyűlések betiltá-

sát fájlalta és talán elsősorban a német nyelvnek hivatalos nyelvként való bevezetését sérelmezte.

Az országban József akarata diadalmaskodott. Ha kellett rendelettel, ha kellett katonasággal, Wesselényi Miklós fogcsikorgatva ült odahaza és féktelen haragját, tespedésre kényszerített szellemét vad tivornyákba, napokig tartó hajtóvadászatokban tombolta ki.

Zsibó a földesuráról csakhamar híres, sőt hírhedt lett. Falkástól tanyáztak nála cimborák és Erdélybe nem jöhetett olyan úr, akár Magyarországról, vagy külföldről, hogy ne látogatta volna meg a kastélyt és annak urát, akit számos vakmerő tette miatt a népszáj „Szörnyölő”-nek nevezett el.

Vakmerősége nem ismert határt. Esti vacsorázás, vagy déli italozás közben elég volt egy ferde tekintet, indulatosabb hang, bántóbb élel mondott szó, hogy a kastély ura legott haragra lobbajjon és parbjára hívja ki vélt sértőjét. Ilyenkor a háziaszszonynak, Helénának kellett mindig közbelépnie, hogy a vihart elcsitítsa és annak komolyabb következményeit elsimítsa.

Vadászatok alkalmával a legveszélyesebb feladatokra vállalkozott. Napokig képes volt bölényt, vagy hatalmas medvét üldözni, hogy amikor végre nyomába jut elkeressen maga mellől mindenkit és pusztaán késsel, két tölténnyel töltött vadászfegyverrel élete kockáztatásával a fenevadat megtámadja és végül is leterítse.

Rettegött híret elsősorban lovainak köszönhetően. Wesselényi Miklós mindig híres volt szilaj és fékezhetetlen paripáiról. Amikor feleségét megismerte és megszerette, szokatlan ajándékot adott az akkori nemes kisasszonynak, amely azonban élesen megvilágította a lovak iránti szeretetét. Kedves táltosát ajánlotta fel számára.

Különösen négy paripája volt, melyeket nagyon szeretett. Valódi arabs telivérek, ezek sohasem tőrtek meg a hátukon senkit és csak ő maga foghatta be hintójába, ha arra néha kedve tellett.

Házasságának második évében történt, hogy Angliából egy fölünyes lord kereste fel. Zsibó híres volt már az ott történő különös és szokatlan mulatozásairól és a gögös, kiélt, sokat látott lord, aki Indiában tigrisre, Afrikában aligátorra, Délamerikában bölényre vadászott és több hajtórést élt már át, az erdélyi földesúrra volt kíváncsi.

Wesselényi tárt karokkal fogadta. A vendég-

szerepéről híres főúr több napos hajtóvadászatot rendezett a vendég tiszteletére. A nagyszámú vadászársaság tagjai apránként elszökdöstek és tértek vissza a hideg nedves időben a kastély meleg, kényelmes szobáiba. Csak Wesselényi és az angol lord tartottak ki. Medvére és bölényre vadásztak és mindketten rettenhetetlen hidegvérről tettek tanúságot.

Wesselényinek tetszett az angol hideg nyugalma és bátorsága. Szeretetébe fogadta és csak akkor villant meg a szeme, amikor a vadászat utáni első reggel a lord kissé gúnyosan megkérdezte, hogy más érdekességgel nem rendelkezik Zsibó?

— Nem, — válaszolta közönyösen, — de nagyon szép a kastélyhoz tartozó vidékem és ha nincs kedve ellenére, úgy ebéd után sétakocsizásra mehetünk.

Az angol közömbösen nézett maga elé. A cimborák, akik Wesselényinek újabb bravúriját sejtették, vígan kuncogtak magukban, csak Wesselényiné volt szokatiánul hallgatag és egy árnyalattal sápadtabb, mint máskor. Félő lelke megsejtette, hogy Wesselényi Miklós ma olyan dolgot akar a lordnak megmutatni kocsizás ürügye alatt, mely a halállal való okatlan ingerkedés és tartott attól, hogy a délutáni szórakozásnak esetleg komolyabb következményei is lehetnek.

Ebédután Wesselényi, aki különben a szeszestől világeletében irtózott, szokatlan komoly volt. Maga fogta be a híres vasdereseket könnyű kocsiba és az angol vendéget a kocsis belső ülésére invitálta kihívó mozdulattal.

A lovak szelvéhez hasonlóan vágattak ki a tágasra tárt kastély kapuján. Wesselényi az országúton indította el a lovait és azután váratlanul, pusztaán gyeplővel a heggyoromnak hajította a kocsit. A vad állatok fergeteges viharhoz hasonlóan vágattal a merdek, járatlan úton fel, egyre felfelé.

Az angol meglepve kapta fel a fejét. Valóban szokatlan a külön magyar úrhoz méltó kocsikázás.

Lassan azonban nyugtalanság fogta el. A kocsis észbontó meredékek mellett robotott el. Mindennütt tatóngó mélységek ástottak az utasokra és mindössze pár lépés, néhány méter távolság, pár apró lépés és már várja őket a borzalmas halál. Kezdték nyugtalankodni és aggódva néztek Wesselényire, aknek arcán vad, fékezhetetlen öröm ült, majd a lovakra, melyek megvadult táltosok gyanánt nyertve robottak az istenkísértő úton.

(Folytatjuk)

A CUKORFÜTYÜLŐ

Három kis fiu színes üveggolyókkal játszadozott a villamos egyik külvárosi megállóhelyének közelében. A kis golyók harsány kiabálások között ütköztek egymáshoz. Hangos volt az öröm, ha valamelyik begurult a célba, a földbe vájt mélyedésbe. A számukra érdekfeszítő játék teljesen lekötötte figyelmüket. Néhány nézőjük is akadt azok közül, akik éppen villamosra vártak. Őket nézte egy cukorkaárús is, aki háromlábú faszéken ülve unatkozott.

Az egyik, talán öt éves, kisfiu sovány kis testén kopott ruha lógott. Látszott, hogy másra szabott, úri ruha volt, lehordott ajándékdarab, melyen már több idegen folt éktelenkedett. Erre a sápadt arcú fiúra néha rákiabált játszótársa:

— Gyerünk már Péter!!

Azután türelmét veszítve dühösen fordult a kisfiú felé, aki lassította a játék menetét:

— Ilyen nyavalyás kis tökmag minék játszik!

Péter arca szomorú lett és fel is állt, hogy félreálljon. De a harmadik fiú, aki a bátyja lehetett — éveken nem sokkal több nála, talán hat esztendő, de zömök, pirosposzsgás arcú — a másik fiú felé fordult:

— Mit szírod Pétert? Nem lehet mindenki olyan fölfújta béka mint te!

És a két fiu egymásnak ment volna, ha a kis Péter szomorú tekintete meg nem állítja őket.

— Ne bántsd Pali, én inkább félreállok — mondta bátyjának.

— Hogy is ne — kiáltja Pali.

Azután ismét gurultak a golyók a harmadik fiú kezéből és folytatódott a játék, amíg ez újból elvesztette türelmét és kikapva a golyókat Péter kezéből, olyan erővel lökte félre, hogy a fiú a földre esett.

Pali néhány pillanatra megdöbben, azután a hogy csak a húsos kis tenyeréből kitélt, teljes erővel pofonította öccse bántalmazóját, akinek arca menten kivörösödött a dühtől és az ütéstől.

Néhány pillanat múlva már csak egy gomolyagot lehetett látni a földön. A két viaskodó gyermek, egymást ütlegelő testét. Hol az egyik került fölül, hol a másik.

A cukorkaárús ugrott közéjük először és egy másik férfi segítségével sikerült szétválasztani a két harcias verekedőt. Azok dühösen méregették

egymást még akkor is és ruhájukról csapkodták a port.

Azután Pali hirtelen keresőn körülnézett, mert eszébe jutott a kis Péter akiért ez a verekedés megindult. Arcáról eltűnt a harag, amikor öccse sápadt, síró arcát meglátta. Péter a poros ruhájában, vékony kezeit összekulcsolva állott és nézte őket.

Pali mindent felejtő szelídséggel fogta át izmos kis karjával a sovány vállakat:

— Nem ütötted meg nagyon magadat Péter? — és nézte öccsét, aki maszatos öklével törölgette le még mindig potyogó könnyeit.

— Várj Péter. hozok neked valamit — mondta és máris odasietett a cukorka-árúshoz, akitől egy leierit egy színes selyemcukorból készített fütyülit vásárolt. Ezt Péter szájába téve, nevetve mondta:

— Szopogasd, ez nagyon finom!

Péter vértelen ajka is mosolyra nyílt és megmégnyalagatta néhányszor a cukrot, majd Peli felé nyújtotta:

— Szopogasd most te is Pali!

Pali cuppantva nagyokat nyalagatott a cukron, azután ismét Péter felé nyújtva biztatta:

— No most te!

És a kis színes, olcsó cukorka így vándorolt néhány pillanatra...

A körülöttük állók szívét valami nagy melegség öntötte el ennek az egyszerű két gyermeknek, mérhetetlen nagy szeretetén és önfeláldozásán, azért mert így kopottan, kis festett cukrot majszolva, talán mégis szebb, tisztább az élet, az adni és kapni, egy test egy lélek, az erős öklől a gyöngéért ütő és azt védő szeretetében. Talán nem elveszett boldogtalan a szegény, rongyokba burkolt kis Péter és az egykor markos legénnyé fejlődő és éppen ezért irigyelt Pál, aki majd nyugodt, dolgos kezű, de melegszívű ember lesz, mert az Isten a gyöngé kisfiu mellé teremtette testvérnek...

Néhány perc múlva két mosolygó gyermek balagott el a megállótól, kezében az ajándékba kapott sok színes cukorkával. Az ottan állók megajándékozták őket, azért az ajándékért, amit ők nyújtottak: a szeretet élő és soha meg nem szűnő bizonyosságáért...

K. Décsi Mária.

A belvárosi katolikus egyházközség megválasztotta új elnökségét

A belvárosi római katolikus egyházközség választmánya, amelynek 24 rendes, 4 hivatalból való és 6 kinevezett tagja van, pénteken este a plébániahivatalban levő hivatalos helyiségében ülést tartott, amikor is megválasztották az egyházközség új elnökségét és tisztikarát. Az ülésen Plesz József kanonok-plébános elnökölt. Az ülés elején Martzy Mihály tanár, az egyházközségnek éveken át volt elnöke közölte, hogy a magyar és német hívek csoportja között megegyezés történt, amelynek értelmében ezen alkalommal eltértenek magyar elnök jelöltetésétől és ezután három évenként változik az elnök személye a nemzeti hovatartozandóság tekintetében. A jelenvoltak ezt tudomásul vették, mire megegyeztek a választást, amelynek egyhangú eredménye a következő volt: Elnök lett idősebb Mathias Franz nyugalmazott kántortanító, alelnök Martzy Mihály tanár és Csasznek Nándor dr. kereskedő, gondnok Rieger Ludwig, pénztáros Krampl Gyula, ellenőrök Gámentzy István és Keller Péter, titkár Waschek Ferenc karnagy.

Mozi

MOZIK MŰSORA:
Szombat, június 1.

APOLLÓ: A tizenhárom álarcos titka I. rész (angol film).

CAPITOL: A vasálarcos (angol film).

CORSO: A függöny legördül (német film).

SCALA: Balalajka (angol film).

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA:
Szombaton, június 1-én a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Libertatii téren levő Jahner Carol gyógyszertár.

Gyárvarosban a Maresal Joffre uccában levő Schul gyógyszertár.

Erzsébetvárosban a Carol úton levő Keller gyógyszertár.

Józsefvárosban a Str. Vacarescu 33 szám alatt levő Braun gyógyszertár.

Mehalában a Corvin gyógyszertár és Újkiadón Panajoth Ernő gyógyszertára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HAZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. ALLÁSKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés húsz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 leu, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szóig 30 leu, minden további szó kettő leu. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Telefon: 28—10. II. kerületben: Popovici trafik, Piata Badea Cartan 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: March trafik, Piata Küttl. — Nógrády trafik (Corso mozi mellett). — Vass trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45—06. — Wittek trafik Bulevardul Regele Carol 51. — Galgóczy trafik Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45—13.

Alkalmazás

Női fodrász keres két jó munkaeőt, víz és vasban. Ajánlatokat „Tartós állás” jellegre a kiadóba kérek. 1040

Adas-velei

Jégszekrény kicsi-nagyobb és egész nagy, továbbá 2 Register cassa eladó. Victoria kávéház. 1037

Gyermek sportkocsi csak kifogástalan állapotban megvételre kerestetik. Címeket „Lehetőleg fehér” jellegre a kiadóba kérek. 1005

Világmarkás Bösendorfer zongora kifogástalan kivételben, rövid kereszthúros, úgyszintén egy angol szerkezetű új pianinó, kereszthúros, sürgősen eladó. I., Str. Turin 6. I. em. Telefon 38—13. 1042

Hirdessen a Déli Hírlap-ban

Lakás

Nagyobb üzlethelyiség a Gyárvaros legforgalmasabb útvonalán, amelyben 50 év óta fűszer, vas, és terménykereskedés volt, berendezéssel együtt kiadó. Ugyanott egy 3 szobás lakás, fürdőszobával azonnal kiadó. II., Str. Stefan cel Mare 39. 1031

Modern 1 szobás ucai szuterén lakás fürdőszoba használattal júliusra 850 leier kiadó. Új Friedrich-házban IV., Muresianu 10. 1041

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle látomteferencet, látom-tejszappant és kósművet, három színben. Kapató kizárólag a

**Városi
gyógyszertárban**

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületben I, Piata I. C. Bratianu.

Különféle

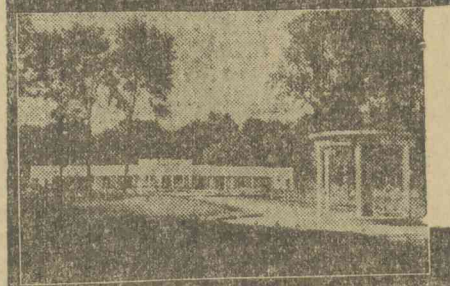
Fehérnemű javítást, harisnya stopolást házban és házon kívül, esetleg irodataritást is vállalok. I., Str. Maresesti 12. 1027

Házikoszt elsörendű konyhából, kihordásra és házon is kapható. Str. Bratianu 19. II. emelet 8. az udvarban. 1033

KERESEK partnereket és partnernőket Lindewiese (Schrott) kurához Bánát valamelyik megfelelő vidéken való elvégzésre. Fuchs Timisoara IV., Str. Bratianu 14. Telefon 44—07. 1034

Búziás-fürdő, Románia Nauheimja. A búziási fürdő gyöngye a „Pensunea Villa Margot” Str. I. Duca 15., ahol mindent talál, amit az igazi nyugalom után vágyó szív kíván. Ultramodern szobák, tökéletes komfort, olcsó árak. Kérjen Prospektust Pensunea Villa Margot Buzia-bai Str. I. Duca 15. 1002

BĂILE LIPOVA - BANAT

Gyógyít: érelmeszesedést, szív, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, vérszegénység és női bajokat.
Szezon: május 1-től október 15-ig